

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์

จังหวัดปัตตานี ประจำปี 2565

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

พฤษภาคม 2565

www.moac-info.net/pattani

www.opsmoac.go.th/pattani

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดปัตตานี

สัญลักษณ์ประจำจังหวัดปัตตานี

ตราประจำจังหวัด

รูปปืนใหญ่ หมายถึง ปืนนางพญาตานีซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุด (มีขนาดยาว 3 วา สอกคืบนิ้วครึ่ง กระสุนมีลักษณะกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 11 นิ้ว) ซึ่งเป็นปืนใหญ่กระบอกสำคัญที่ใช้ป้องกัน เมืองปัตตานีตลอดมา ชาวเมืองปัตตานี จึงถือว่าเป็นของคู่บ้านคู่เมืองมาแต่สมัยโบราณ

ธงประจำจังหวัด

จังหวัดปัตตานี ใช้อักษรย่อว่า “ปน”

คำขวัญจังหวัด

“เมืองงานสามวัฒนธรรม ศูนย์ฮาลาลเลิศล้ำ ชนน้อมนำศรัทธา ถิ่นธรรมชาติงามตา ปัตตานีสันติสุขแดนใต้”

ดอกไม้ประจำจังหวัด

“ดอกชบา”

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ชื่อพรรณไม้ “ตะเคียนทอง”

ชื่อวิทยาศาสตร์

Hopeadorata

ข้อมูลเพื่อการ วางแผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดปัตตานี

1. ส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัดปัตตานี มีทั้งหมด 22 หน่วยงาน ได้แก่

1.1 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 1 หน่วยงาน

- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

1.2 กรมส่งเสริมการเกษตร 1 หน่วยงาน

- สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

1.3 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 1 หน่วยงาน

- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ปัตตานี

1.4 กรมประมง 5 หน่วยงาน

- สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดปัตตานี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งปัตตานี
- ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลปัตตานี
- ด้านตรวจประมงปัตตานี

1.5 กรมชลประทาน 4 หน่วยงาน

- โครงการชลประทานปัตตานี
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี
- สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 35
- สถานีทดลองการใช้น้ำชลประทานที่ 7 ปัตตานี

1.6 กรมปศุสัตว์ 2 หน่วยงาน

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี
- ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปัตตานี

1.7 กรมวิชาการเกษตร 1 หน่วยงาน

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี

1.8 กรมพัฒนาที่ดิน 1 หน่วยงาน

- สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

1.9 กรมการข้าว 2 หน่วยงาน

- ศูนย์วิจัยข้าวปัตตานี
- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานี

1.10 กรมส่งเสริมสหกรณ์ 1 หน่วยงาน

- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

1.11 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม 1 หน่วยงาน

- สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดปัตตานี

1.12 รัฐวิสาหกิจ 2 หน่วยงาน

- สำนักงานท่าเทียบเรือประมงปัตตานี
- การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี

2. อัตรากำลังบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

อัตรากำลังบุคลากร ทั้งหมด 1,386 ราย ประกอบด้วย

2.1 ข้าราชการ	จำนวน	291	ราย
2.2 ลูกจ้างประจำ	จำนวน	149	ราย
2.3 พนักงานราชการ	จำนวน	232	ราย
2.4 พนักงานรัฐวิสาหกิจ	จำนวน	30	ราย
2.5 ลูกจ้างชั่วคราว และจ้างเหมา	จำนวน	684	ราย

3. ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปัตตานี

3.1 ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ประกอบด้วย พื้นที่ราบชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ ประมาณ ๑ ใน ๓ ของพื้นที่จังหวัด ได้แก่ ทางตอนเหนือและทางตะวันออกของจังหวัด มีหาดทรายยาวและเป็นที่ยาวชายฝั่งกว้างประมาณ ๑๐-๓๐ กิโลเมตร พื้นที่ราบลุ่มบริเวณตอนกลางและตอนใต้ของจังหวัดมีแม่น้ำปัตตานีไหลผ่านที่ดินมีความเหมาะสมในการเกษตรกรรมและพื้นที่ภูเขา ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนน้อยอยู่ทางตอนใต้ของอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอกะพ้อและทางตะวันออกของ อำเภอสายบุรี

- บริเวณที่ราบเป็นที่ราบเรียบมีความลาดชันน้อยกว่า 4 เปอร์เซ็นต์ และมีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 20 เมตร มีเนื้อที่ประมาณ 874,063 ไร่ หรือร้อยละ 72.07 ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด ประกอบด้วยที่ราบชายฝั่งทะเลและที่ราบลุ่มน้ำ ซึ่งที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ บริเวณที่เป็นหาดทรายสันทรายที่ลุ่มระหว่างสันทรายและที่ราบลุ่มน้ำทะเลท่วมถึง ซึ่งอยู่ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันออกของจังหวัด เป็นแนวยาวกว้างขนานไปกับฝั่งทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวนมะพร้าวและป่าชายเลน ส่วนบริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มน้ำ ที่เกิดจากอิทธิพลของแม่น้ำปัตตานี และแม่น้ำสายบุรี ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำนาและสวนผลไม้

- บริเวณที่เป็นลูกคลื่นถึงเป็นเนินเขา ได้แก่ บริเวณที่อยู่ถัดจากบริเวณที่ราบขึ้นไปถึงเนินเขามีความลาดชันอยู่ระหว่าง 2-16 เปอร์เซ็นต์และสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 20 เมตรขึ้นไปถึง 100 เมตร ซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดและทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ในเขตอำเภอโคกโพธิ์มีเนื้อที่ประมาณ 210,000 ไร่ หรือร้อยละ 17.33 ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารา

- บริเวณที่เป็นภูเขามีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 100 เมตร ขึ้นไป ความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ ยอดเขาบริเวณทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดในเขตอำเภอโคกโพธิ์ ได้แก่ เขาสันกาลาคีรี (เขาใหญ่) ความสูง 780 เมตร ส่วนบริเวณตอนกลางของจังหวัดมีเทือกเขาทอดตัวอยู่ในแนวตะวันตกเฉียงใต้ขึ้นไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย เขาน้ำค้าง (ความสูง 775 เมตร) อยู่ในเขตอำเภอกะป้อ เขาใหม่ (ความสูง 229 เมตร) เขาเปาะซีเกง (ความสูง 444 เมตร) อยู่ในเขตอำเภอมายอ เขากือลีแย (ความสูง 360 เมตร) เขาหินม้า (ความสูง 409 เมตร) ในเขตอำเภอสายบุรี และเขาพ้อมิ่ง (ความสูง 477 เมตร) เขามะรวด (ความสูง 325 เมตร) ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอปะนาเระ และนอกจากนี้ยังมีเขาโดด ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งภูเขาเหล่านี้ยังคงมีสภาพเป็นป่าอยู่มีเนื้อที่ประมาณ 128.559 ไร่หรือร้อยละ 10.60 ของเนื้อที่ทั้งจังหวัด

3.2 ลักษณะดิน (ที่มา//สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี)

จากการสำรวจดิน พบว่าในจังหวัดปัตตานี สามารถจำแนกดิน ออกเป็น 24 กลุ่มชุดดินมีเนื้อที่ประมาณ 1,192,594 ไร่ หรือร้อยละ 96.55 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเป็นหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 5 หน่วย ได้แก่, ชายหาด (BEACH), พื้นที่ดินตะกอนชะวากทะเลปะปนกัน (EC), ที่ลุ่มน้ำขัง (MARSH), บ่อขุด (P), และพื้นที่น้ำ (W), มีเนื้อที่ประมาณ 42,623 ไร่ หรือร้อยละ 3.45 ของเนื้อที่ทั้งหมด

สภาพการใช้ที่ดิน

ตารางที่ 1 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดปัตตานี จากแผนที่สภาพการใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	118,183	9.74
พื้นที่เกษตรกรรม	936,079	77.18
พื้นที่นา	219,488	18.10
พืชไร่	16	-
ไม้ยืนต้น	578,965	47.74
ไม้ผล	118,379	9.79
พืชสวน	205	0.02
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	81	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	18,945	1.56
พื้นที่ป่าไม้	73,847	6.09
พื้นที่น้ำ	39,028	3.22
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	45,586	3.77
รวม	1,212,723	100.00

สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันของจังหวัดปัตตานี

3.4 การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลัก

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญพิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมาก และมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศพืชเศรษฐกิจ 13 ชนิดพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทูเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ จากพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกรายจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสภาพพื้นที่ ลักษณะของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำชลประทาน ร่วมกับการจัดการพื้นที่และลักษณะรายพืช โดยแบ่งระดับความเหมาะสม เป็น 4 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง แต่พบข้อจำกัดบางประการซึ่งสามารถบริหารจัดการได้

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีข้อจำกัดของดินและน้ำ ส่งผลให้การผลิตพืชให้ผลตอบแทนต่ำ การใช้พื้นที่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และมีความเสี่ยงจากน้ำท่วมและขาดน้ำ

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N)

จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ยางพารา ข้าว ทูเรียน และมะพร้าว ตามลำดับ (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของจังหวัดปัตตานี

พืชเศรษฐกิจ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรม
1. ยางพารา	435,488	46.52
2. ข้าว	160,781	17.18
3. ทูเรียน	122,348	12.00
4. มะพร้าว	70,802	7.56

3.5 ยางพารา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดปัตตานี เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ทาง ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีสภาพภูมิประเทศที่เหมาะสมในการปลูกยางพารา อีกทั้ง เกษตรกรในจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตและการแปรรูป ยางพาราอย่างต่อเนื่อง และส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายเดิมที่มีการปลูกยางพารามาอย่างยาวนาน จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 3 และภาพที่ 1 - 2)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกยางพารา

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 238,082 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.13 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 50,114 ไร่ อำเภอสายบุรี 40,076 ไร่ และอำเภอโคกโพธิ์ 28,402 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 319,870 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.39 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 72,933 ไร่ อำเภอยะหริ่ง 51,393 ไร่ และอำเภอสายบุรี 39,464 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 110,351 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.79 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 18,273 ไร่ อำเภอหนองจิก 16,237 ไร่ และอำเภอโคกโพธิ์ 12,138 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 458,382 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกยางพาราในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 142,854 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ของพื้นที่ศักยภาพสูงกระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 30,167 ไร่ อำเภอสายบุรี 18,504 ไร่ และอำเภอทุ่งยางแดง 18,498 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 133,884 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.86 ของพื้นที่ ศักยภาพปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 51,669 ไร่ อำเภอมายอ 16,056 ไร่ และอำเภอ ยะรัง 13,934 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 107,946 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.82 ของพื้นที่ ศักยภาพเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 18,035 ไร่ อำเภอโคกโพธิ์ 11,874 ไร่ และอำเภอ มายอ 11,824 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 50,804 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกยางพารา และพื้นที่ปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสม ต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดสงขลามีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 281,214 ไร่ โดยกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสายบุรี 48,808 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอยะหริ่ง 47,277 ไร่ อำเภอโคกโพธิ์ 31,897 ไร่ และอำเภอยะรัง 28,571 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 95,228 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ของพื้นที่ เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอสายบุรี 21,572 ไร่ อำเภอยะรัง 19,947 ไร่ อำเภอโคกโพธิ์ 10,633 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 185,986 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 58.14 ของพื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอยะหริ่ง 45,172 ไร่ อำเภอสายบุรี 27,236 ไร่ อำเภอปะนาเระ 24,994 ไร่ ตารางที่ 3 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
	พื้นที่ศักยภาพ	20,329	3,683	9,157	9,887	43,056
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
กะพ้อ	พื้นที่เพาะปลูกใน	12,570	1,980	8,370	3,107	26,027
	ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	(61.83%)	(53.76%)	(91.41%)	(31.43%)	(60.45%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	7,759	1,703	-	-	9,462
	คงเหลือ	(38.17%)	(46.24%)			(21.98%)
	พื้นที่ศักยภาพ	28,402	72,933	12,138	47,508	160,981
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
โคกโพธิ์	พื้นที่เพาะปลูกใน	17,769	51,669	11,874	7,346	88,658
	ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ (ปลูกจริง)	(62.56%)	(70.84%)	(97.83%)	(15.46%)	(55.07%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	10,633	21,264	-	-	31,897
	คงเหลือ	(37.44%)	(29.16%)			(19.81%)
	พื้นที่มีศักยภาพ					
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ทุ่งยางแดง	พื้นที่เพาะปลูกใน	18,498	7,082	10,861	6,497	42,938
	ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	(79.45%)	(63.25%)	(94.44%)	(23.15%)	(57.99%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	4,784	4,114	-	-	8,898

	คงเหลือ	(20.55%)	(36.75%)			(12.02%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	11,004 (100.00%)	27,104 (100.00%)	1,422 (100.00%)	50,211 (100.00%)	89,741 (100.00%)
ปะนาระ	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	4,573 (41.56%)	2,110 (7.78%)	1,422 (100.00%)	8,002 (15.94%)	16,107 (17.95%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	6,431 (58.44%)	24,994 (92.22%)	-	-	31,425 (35.02%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	23,544 (100.00%)	27,286 (100.00%)	11,891 (100.00%)	49,750 (100.00%)	112,471 (100.00%)
มายอ	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	15,848 (67.31%)	16,056 (58.84%)	11,824 (99.44%)	13,754 (27.65%)	57,482 (51.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	7,696 (32.69%)	11,230 (41.16%)	-	-	18,926 (16.83%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	4,871 (100.00%)	6,495 (100.00%)	2,943 (100.00%)	44,542 (100.00%)	58,851 (100.00%)
เมือง ปัตตานี	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	1,608 (33.01%)	259 (3.99%)	2,943 (100.00%)	-	4,810 (8.17%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	3,263 (66.99%)	6,236 (96.01%)	-	-	9,499 (16.14%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	14,040 (100.00%)	12,934 (100.00%)	8,270 (100.00%)	13,533 (100.00%)	48,777 (100.00%)
แม่ลาน	พื้นที่เพาะปลูกใน	10,977	8,850	8,216	2,773	30,816

	ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	(78.18%)	(68.42%)	(99.35%)	(20.49%)	(63.18%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	3,063 (21.82%)	4,084 (31.58%)	-	-	7,147 (14.65%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	6,774 (100.00%)	13,362 (100.00%)	3,183 (100.00%)	10,589 (100.00%)	33,908 (100.00%)
ไม้แก่น	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	2,848 (42.04%)	1,654 (12.38%)	3,183 (100.00%)	-	7,685 (22.66%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	3,926 57.96%	11,708 87.62%	-	-	15,634 46.11%
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	50,114 (100.00%)	22,558 (100.00%)	18,273 (100.00%)	36,434 (100.00%)	127,379 (100.00%)
ยะรัง	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	30,167 (60.20%)	13,934 (61.77%)	18,035 (98.70%)	4,242 (11.64%)	66,378 (52.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	19,947 (39.80%)	8,624 (38.23%)	-	-	28,571 (22.43%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	5,816 (100.00%)	51,393 (100.00%)	7,408 (100.00%)	61,792 (100.00%)	126,409 (100.00%)
ยะหริ่ง	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	3,710 (63.79%)	6,222 (12.11%)	7,408 (100.00%)	-	17,340 (13.72%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	2,106 36.21%	45,172 87.90%	-	-	47,278 37.40%

	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	40,076 (100.00%)	39,464 (100.00%)	7,928 (100.00%)	35,673 (100.00%)	123,141 (100.00%)
สายบุรี	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	18,504 (46.17%)	12,228 (30.99%)	7,574 (95.53%)	4,903 (13.74%)	43,209 (35.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	21,572 (53.83%)	27,236 (69.01%)	-	-	48,808 (39.64%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	9,830 (100.00%)	31,462 (100.00%)	16,237 (100.00%)	70,398 (100.00%)	127,927 (100.00%)
หนองจิก	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	5,782 (58.82%)	11,840 (37.63%)	16,236 (99.99%)	180 (0.26%)	34,038 (26.61%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	4,048 (41.18%)	19,621 (62.36%)	-	-	23,669 (18.50%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	238,082 (100.00%)	319,870 (100.00%)	110,351 (100.00%)	458,382 (100.00%)	1,126,685 (100.00%)
รวมทั้ง จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกใน ชั้นความเหมาะสม ต่างๆ(ปลูกจริง)	142,854 (60.00%)	133,884 (41.86%)	107,946 (97.82%)	50,804 (11.08%)	435,488 (38.65%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	95,228 (40.00%)	185,986 (58.14%)	-	-	281,214 (24.96%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพ คงเหลือในระดับ ความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูก พืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็

สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าวเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควร พิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกมะพร้าว (S3+N) 24,697 ไร่ และพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 15,343 ไร่ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา

อำเภอ	มะพร้าว			ข้าว		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
กะป้อ	-	4	4	1,051	1	1,052
โคกโพธิ์	4	-	4	3,266	33	3,299
ทุ่งยางแดง	-	1	1	693	2	695
ปะนาเระ	5,567	11	5,578	855	1,460	2,315
มายอ	22	-	22	2,066	161	2,227
เมือง ปัตตานี	604	-	604	-	1,138	1,138
แม่ลาน	-	-	-	579	6	585
ไม้แก่น	2,025	-	2,025	109	66	175
ยะรัง	-	0	-	290	2	292
ยะหริ่ง	4,701	0	4,701	-	1,453	1,453
สายบุรี	4,671	7	4,678	1,164	362	1,526
หนองจิก	7,080	-	7,080	147	439	586
รวม	24,674	23	24,697	10,220	5,123	15,343

4. แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกร ปลูกยางพาราต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มี คุณภาพดี ซึ่งการปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่างๆ ได้ เช่น ระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

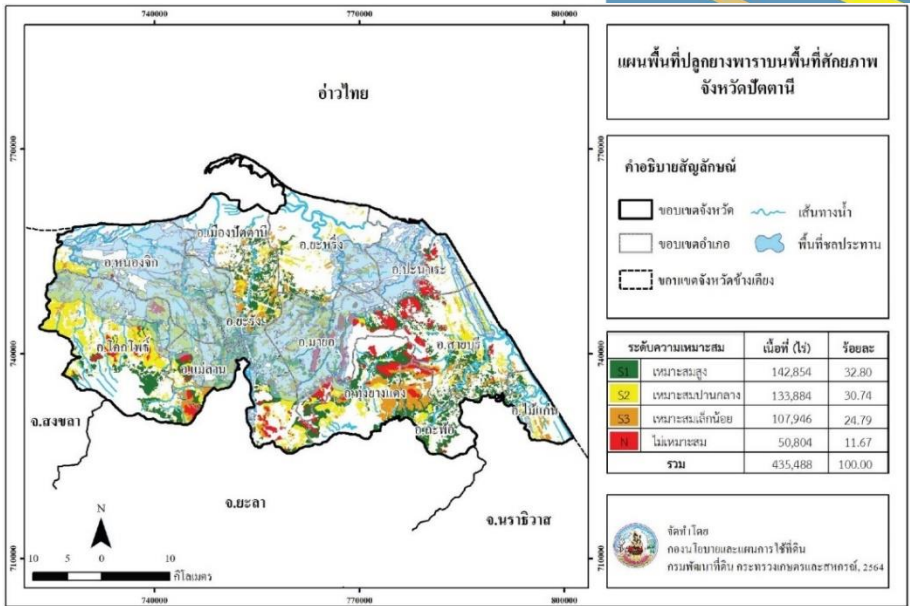
พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดิน ที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกยางพารา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอยะรัง อำเภอสายบุรี อำเภอทุ่งยางแดง เป็นต้น

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือพื้นที่ปลูกยางพารา ในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกยางพารา เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง และแหล่งน้ำ โดยกระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอมายอ อำเภอยะรัง เป็นต้น

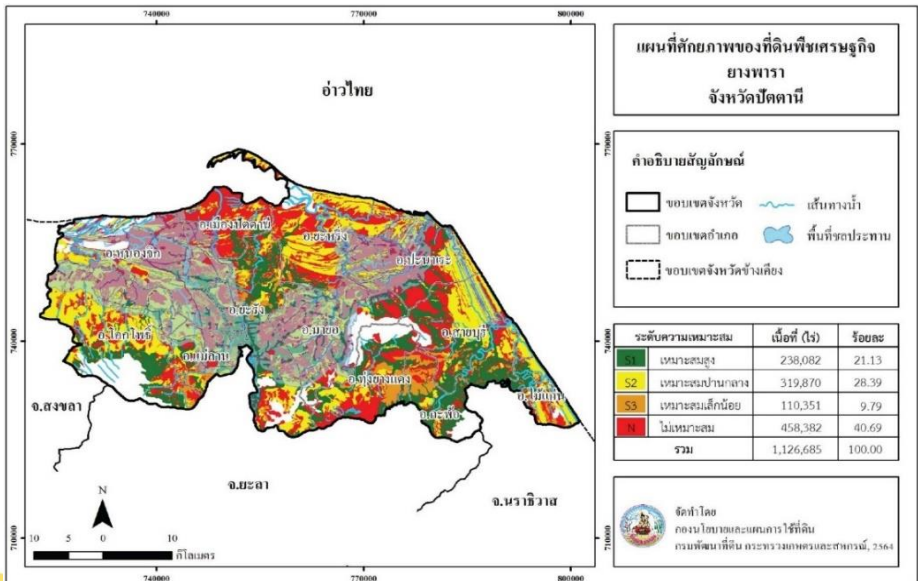
(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้ เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ ผลตอบแทนสูงกว่า โดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

5.แผนที่ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี (รายชนิดพืช)

ภาพที่ 1 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจยางพารา จังหวัดปัตตานี

ภาพที่ 2 พื้นที่ปลูกยางพาราบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดปัตตานี

3.6 ข้าว

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดปัตตานีในลำดับที่ 2

จากฐานข้อมูลในแผนที่ เกษตรเชิงรุกหรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 5 และภาพที่ 3 - 4)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าว

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 174,819 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.57 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่มากในอำเภอยะรัง 40,512 ไร่ อำเภอมายอ 34,208 ไร่ และ อำเภอโคกโพธิ์ 26,992 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 68,559 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.10 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่มากในอำเภอโคกโพธิ์ 18,298 ไร่ อำเภอหนองจิก 9,744 ไร่และอำเภอสายบุรี 7,668 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 145,804 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.98 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอ ยะหริ่ง 43,558 ไร่ อำเภอหนองจิก 29,349 ไร่ อำเภอปะนาเระ 25,605 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 733,911 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 67,241 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.82 ของพื้นที่ศักยภาพสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 14,462 ไร่ อำเภอโคกโพธิ์ 13,734 ไร่ และอำเภอมายอ 12,018 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 26,436 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.44 ของพื้นที่ ศักยภาพปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 9,333 ไร่ อำเภอทุ่งยางแดง 3,773 ไร่ และ อำเภอสายบุรี 3,146 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 61,604 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 38.32 ของพื้นที่ ศักยภาพเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะหริ่ง 18,881 ไร่ อำเภอปะนาเระ 15,370 ไร่ และ อำเภอเมืองปัตตานี 7,386 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 5,500 ไร่

3) พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกข้าว และพื้นที่ปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่าจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสม ปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 149,701 ไร่ โดยกระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือ มากที่สุด ได้แก่ อำเภอสายบุรี 11,507 ไร่ อำเภอแม่ลาน 10,118 ไร่ อำเภอเมืองปัตตานี 8,399 ไร่ และอำเภอยะหริ่ง 5,570 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 107,978 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.54 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอยะรัง 26,050 ไร่ อำเภอมายอ 22,190 ไร่ อำเภอหนองจิก 21,062 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 42,123 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 61.44 ของ

พื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอโคกโพธิ์ 8,965 ไร่ อำเภอหนองจิก 8,816 ไร่ อำเภอสายบุรี 4,522 ไร่

ตารางที่ 5 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ
จังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
	พื้นที่ศักยภาพ	2,891	1,953	1,047	37,237	43,128
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
กะพ้อ	พื้นที่เพาะปลูก	1,635	1,094	1,047	49	3,825
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(56.55%)	(56.02%)	(100.00%)	(0.13%)	(8.87%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	1,256	859	-	-	2,115
	คงเหลือ	(43.45%)	(43.98%)			(4.90%)
	พื้นที่ศักยภาพ	26,992	18,298	5,548	110,106	160,944
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
โคกโพธิ์	พื้นที่เพาะปลูก	13,734	9,333	3,948	33	27,048
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(50.88%)	(51.01%)	(71.16%)	(0.03%)	(16.81%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	13,258	8,965	-	-	22,223
	คงเหลือ	(49.12%)	(48.99%)			(13.81%)
	พื้นที่ศักยภาพ	2,732	7,356	690	63,268	74,046
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ทุ่งยางแดง	พื้นที่เพาะปลูก	1,860	3,773	690	112	6,435
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(68.08%)	(51.29%)	(100.00%)	(0.18%)	(8.69%)

	พื้นที่มีศักยภาพ	872	3,583	-	-	4,455
	คงเหลือ	(31.92%)	(48.71%)			(6.02%)
	พื้นที่ศักยภาพ	2,761	2,781	25,605	57,908	89,055
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ปะนาระ	พื้นที่เพาะปลูก	2,761	1,425	15,370	1,467	21,023
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(100.00%)	(51.24%)	(60.03%)	(2.53%)	(23.61%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	-	1,356	-	-	1,356
	คงเหลือ		(48.76%)			(1.52%)
	พื้นที่ศักยภาพ	34,208	3,601	9,598	65,072	112,479
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
มายอ	พื้นที่เพาะปลูก	12,018	1,159	4,013	163	17,353
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(35.13%)	(32.19%)	(41.81%)	(0.25%)	(15.43%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	22,190	2,442	-	-	24,632
	คงเหลือ	(64.87%)	(67.81%)			(21.90%)
	พื้นที่ศักยภาพ	7,076	5,140	13,384	32,757	58,357
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
เมือง ปัตตานี	พื้นที่เพาะปลูก	2,754	1,063	7,386	1,255	12,458
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(38.92%)	(20.68%)	(55.19%)	(3.83%)	(21.35%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	4,322	4,077	-	-	8,399
	คงเหลือ	(61.08%)	(79.32%)			(14.39%)

	พื้นที่ศักยภาพ	12,877	4,219	577	31,104	48,777
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
แม่ลาน	พื้นที่เพาะปลูก	4,905	2,073	577	6	7,561
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(38.09%)	(49.13%)	(100.00%)	(0.02%)	(15.50%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	7,972	2,146	-	-	10,118
	คงเหลือ	(61.91%)	(50.87%)			(20.74%)
	พื้นที่ศักยภาพ	998	1,140	8,319	23,327	33,784
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ไม้แก่น	พื้นที่เพาะปลูก	399	104	1,463	66	2,032
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(39.98%)	(9.12%)	(17.59%)	(0.28%)	(6.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	599	1,036	-	-	1,635
	คงเหลือ	(60.02%)	(90.88%)			(4.84%)
	พื้นที่ศักยภาพ	40,512	3,207	470	83,200	127,389
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ยะรัง	พื้นที่เพาะปลูก	14,462	1,444	304	6	16,216
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(35.70%)	(45.03%)	(64.68%)	(0.01%)	(12.73%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	26,050	1,763	-	-	27,813
	คงเหลือ	(64.30%)	(54.97%)			(21.83%)
	พื้นที่ศักยภาพ	4,587	3,452	43,558	73,052	124,649
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)

ยะหริ่ง	พื้นที่เพาะปลูก	1,575	894	18,881	1,458	22,808
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(34.34%)	(25.90%)	(43.35%)	(2.00%)	(18.30%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	3,012	2,558	-	-	5,570
	คงเหลือ	(65.66%)	(74.10%)			(4.47%)
	พื้นที่ศักยภาพ	12,553	7,668	7,659	94,934	122,814
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
สายบุรี	พื้นที่เพาะปลูก	5,568	3,146	1,862	416	10,992
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(44.36%)	(41.03%)	(24.31%)	(0.44%)	(8.95%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	6,985	4,522	-	-	11,507
	คงเหลือ	(55.64%)	(58.97%)			(9.37%)
	พื้นที่ศักยภาพ	26,632	9,744	29,349	61,946	127,671
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
หนองจิก	พื้นที่เพาะปลูก	5,570	928	6,063	469	13,030
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(20.91%)	(9.52%)	(20.66%)	(0.76%)	(10.21%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	21,062	8,816	-	-	29,878
	คงเหลือ	(79.09%)	(90.48%)			(23.40%)
	พื้นที่ศักยภาพ	174,819	68,559	145,804	733,911	1,123,093
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ทั้งหมด	พื้นที่เพาะปลูก	67,241	26,436	61,604	5,500	160,781

จังหวัด	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(38.46%)	(38.56%)	(42.25%)	(0.75%)	(14.32%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	107,578	42,123	-	-	149,701
		(61.54%)	(61.44%)			(13.33%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพ คงเหลือในระดับ ความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูก พืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำ ก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าวเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล ศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณา ให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกข้าว คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 67,051 ไร่ และ พื้นที่ปลูกทุเรียน (N) 13,205 ไร่ แต่เนื่องจากนโยบายของคณะกรรมการนโยบาย บริหารจัดการข้าวต้องการรักษาคุณภาพผลผลิตข้าว ดังนั้น จึงควรพิจารณาปลูก พืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว

อำเภอ	ยางพารา			ทุเรียน		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
กะป้อ	839	-	839	-	184	184
โคกโพธิ์	8,755	-	8,755	-	1,904	1,904
ทุ่งยางแดง	1,339	-	1,339	-	475	475
ปะนาเระ	94	-	94	-	-	-
มายอ	10,264	-	10,264	-	1,619	1,619

อำเภอ	ยางพารา			ทุเรียน		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
เมืองปัตตานี	1,462	-	1,462	-	-	-
แม่ลาน	7,265	-	7,265	-	307	307
ไม้แก่น	705	-	705	-	268	268
ยะรัง	16,652	-	16,652	-	6,457	6,457
ยะหริ่ง	2,137	-	2,137	-	-	-
สายบุรี	5,053	-	5,053	-	1,991	1,991
หนองจิก	12,486	-	12,486	-	-	-
รวม	67,051	-	67,051	-	13,205	13,205

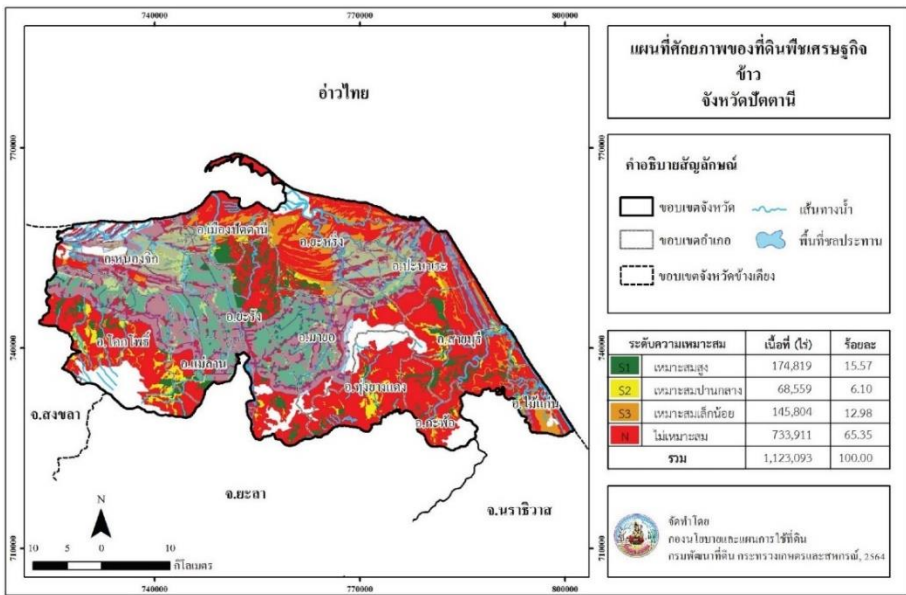
4.แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกร ปลูกข้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ดังกล่าว ข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

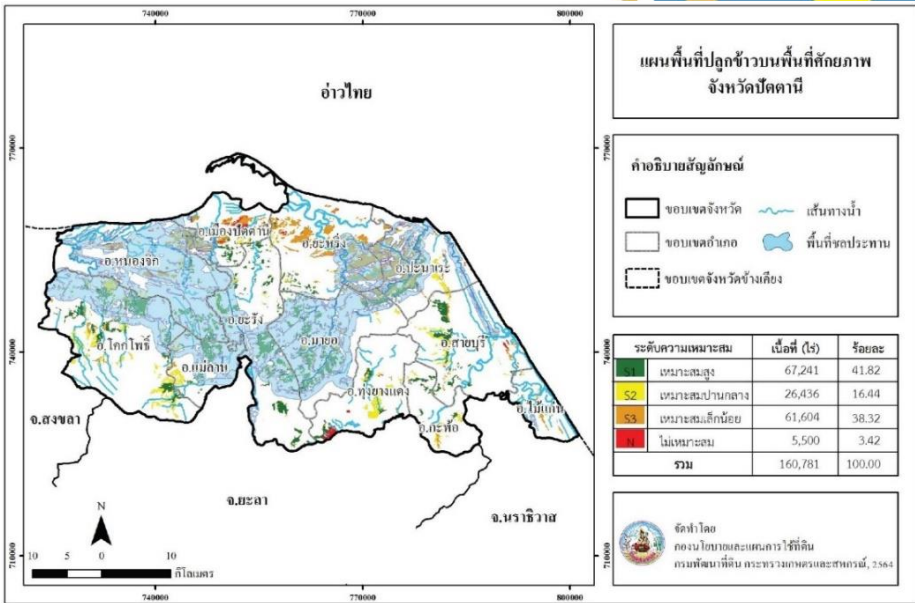
พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกข้าว ในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกข้าว ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี โดยกระจายอยู่ในอำเภอยะรัง อำเภอโคกโพธิ์ และอำเภอมายอ เป็นต้น พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกข้าว เช่น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N ควรสนับสนุน ให้เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกข้าว มีต้นทุนต่ำกว่า และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อไปด้วย

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรด เป็นด่าง ความชื้น โดยกระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ อำเภอหนองจิก และอำเภอสายบุรี เป็นต้น

ภาพที่ 3 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจข้าว จังหวัดบัตตัง

ภาพที่ 4 พื้นที่ปลูกข้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดปัตตานี

ทุเรียน

ทุเรียนเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดปัตตานีในลำดับที่ 3 จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 7 และภาพที่ 5 - 6)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกทุเรียน

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 379,295 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.66 ของ พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 78,300 ไร่ อำเภอยะรัง 62,241 ไร่ อำเภอสายบุรี 49,725 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 93,659 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.31 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 20,692 ไร่ อำเภอมายอ 17,591 ไร่ อำเภอทุ่งยางแดง 14,152 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 105,299 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.98 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอยะหริ่ง 23,783 ไร่ อำเภอสายบุรี 22,925 ไร่ อำเภอหนองจิก 22,726 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 548,505 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกทุเรียนในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 80,681 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.27 ของพื้นที่ศักยภาพสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 35,338 ไร่ อำเภอสายบุรี 14,763 ไร่ อำเภอโคกโพธิ์ 9,624 ไร่ เป็นต้น

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 9,279 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.91 ของพื้นที่ ศักยภาพปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะรัง 2,838 ไร่ อำเภอโคกโพธิ์ 2,349 ไร่ อำเภอมายอ 1,232 ไร่ เป็นต้น

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 7,390 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.02 ของพื้นที่ ศักยภาพเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอสายบุรี 3,046 ไร่ อำเภอไม้แก่น 2,716 ไร่ อำเภอมายอ 1,116 ไร่ เป็นต้น

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 14,998 ไร่

3) **พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกทุเรียนแต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูกพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกทุเรียนและพื้นที่ปลูกทุเรียนในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 382,996 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพ คงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ 87,019 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอสายบุรี 42,046 ไร่ อำเภอทุ่งยางแดง 40,338 ไร่ และอำเภอมายอ 39,961 ไร่ ตามลำดับ

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 298,614 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.73 ของ พื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอโคกโพธิ์ 68,677 ไร่ อำเภอสายบุรี 34,962 ไร่ อำเภอยะหริ่ง 32,288 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 84,380 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 90.09 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอโคกโพธิ์ 18,343 ไร่ อำเภอมายอ 16,359 ไร่ อำเภอทุ่งยางแดง 13,301 ไร่

ตารางที่ 7 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของทุเรียนราย
อำเภอ จังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	22,574	9,613	-	10,873	43,060
		(100.00%)	(100.00%)		(100.00%)	(100.00%)
กะพ้อ	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	5,351	635	-	193	6,179
		(23.70%)	(6.61%)		(1.78%)	(14.35%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	17,223	8,978	-	-	26,201
		(76.30%)	(93.39%)			(60.85%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	78,300	20,692	2,007	59,991	160,990
		(100.00%)	(100.00%)		(100.00%)	(100.00%)
โคกโพธิ์	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	9,624	2,349	505	1,969	14,447
		(12.29%)	(11.35%)	(25.16%)	(3.28%)	(8.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	68,678	18,343	-	-	87,019
		(87.71%)	(88.65%)			(54.05%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	29,938	14,152	92	29,863	74,045
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ทุ่งยาง แดง	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,901	851	-	521	4,273
		(9.69%)	(6.01%)		(1.74%)	(5.77%)

	พื้นที่มีศักยภาพ	27,037	13,301	-	-	40,338
	คงเหลือ	(90.31%)	(93.99%)			(54.48%)
	พื้นที่ศักยภาพ	17,964	520	19,483	51,780	89,747
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ปะนาเระ	พื้นที่เพาะปลูก	-	-	7	23	30
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)			(0.04%)	(0.04%)	(0.03%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	17,964	520	-	-	18,484
	คงเหลือ	(100.00%)	(100.00%)			(20.60%)
	พื้นที่ศักยภาพ	30,296	17,591	2,465	62,128	112,480
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
มายอ	พื้นที่เพาะปลูก	6,695	1,232	1,116	2,112	11,155
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(22.10%)	(7.00%)	(45.27%)	(3.40%)	(9.92%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	23,601	16,359	-	-	39,960
	คงเหลือ	(77.90%)	(93.00%)			(35.53%)
	พื้นที่ศักยภาพ	7,641	552	3,174	47,491	58,858
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
เมือง ปัตตานี	พื้นที่เพาะปลูก	-	-	-	-	-
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)					
	พื้นที่มีศักยภาพ	7,641	552	-	-	8,193
	คงเหลือ	(100.00%)	(100.00%)			(13.92%)

	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	22,362	5,144	-	21,272	48,778
		(100.00%)	(100.00%)		(100.00%)	(100.00%)
แม่ลาน	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	2,339	228	-	309	2,876
		(10.46%)	(4.43%)		(1.45%)	(5.90%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	20,023	4,916	-	-	24,939
		(89.54%)	(95.57%)			(51.13%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	11,492	-	8,644	13,774	33,910
		(100.00%)	(100.00%)		(100.00%)	(100.00%)
ไม้แก่น	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	3,670	-	2,716	655	7,041
		(31.94%)		(31.42%)	(4.76%)	(20.76%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	7,822	-	-	-	7,822
		(68.06%)				(23.07%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	62,241	11,934	-	53,216	127,391
		(100.00%)	(100.00%)		(100.00%)	(100.00%)
ยะรัง	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	35,338	2,838	-	6,731	44,907
		(56.78%)	(23.78%)		(12.65%)	(35.25%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	26,903	9,096	-	-	35,999
		(43.22%)	(76.22%)			(28.26%)
	พื้นที่ศักยภาพ	32,288	1,139	23,783	69,200	126,410

	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ยะหริ่ง	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	32,288	1,139	-	-	33,427
		(100.00%)	(100.00%)			(26.44%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	49,725	8,230	22,925	42,261	123,141
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
สายบุรี	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	14,763	1,146	3,046	2,485	21,440
		(29.69%)	(13.92%)	(13.29%)	(5.88%)	(17.41%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	34,962	7,084	-	-	42,046
		(70.31%)	(86.08%)			(34.14%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	14,474	4,092	22,726	86,656	127,948
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
หนองจิก	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	-	-	-	-	-
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	14,474	4,092	-	-	18,566
		(100.00%)	(100.00%)			(14.51%)
	พื้นที่ศักยภาพ ของดิน	379,295	93,659	105,299	548,505	1,126,758
		(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)

รวมทั้ง จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	80,681	9,279	7,390	14,998	112,348
		(21.27%)	(9.91%)	(7.02%)	(2.73%)	(9.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	298,614	84,380	-	-	382,994
		(78.73%)	(90.09%)			(33.99%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพ คงเหลือในระดับ ความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูก พืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำ ก็สามารเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าวเมื่อวิเคราะห์ข้อมูล ศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่าพื้นที่ที่ควร พิจารณาให้มีการ ปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียน คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 23,684 ไร่ และ พื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 12,204 ไร่ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตทุเรียน

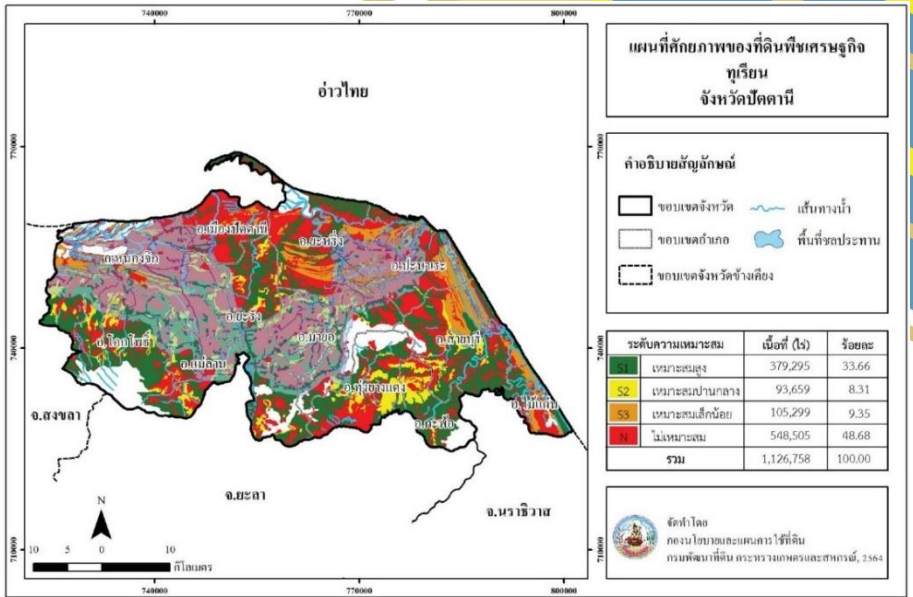
อำเภอ	ยางพารา			ข้าว		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
กะป้อ	7,568	-	7,568	1,051	49	1,100
โคกโพธิ์	2,359	-	2,359	3,266	25	3,291
ทุ่งยางแดง	9,570	-	9,570	693	110	803
ปะนาเระ	-	-	-	854	506	1,360
มายอ	495	-	495	2,066	14	2,080
เมือง	-	-	-	-	336	336
แม่ลาน	986	-	986	580	6	586
ไม้แก่น	-	-	-	109	4	113
ยะรัง	1,319	-	1,319	290	6	296
ยะหริ่ง	-	-	-	-	585	585
สายบุรี	1,387	-	1,387	1,164	302	1,466
หนองจิก	-	-	-	147	41	188
รวม	23,684	-	23,684	10,220	1,984	12,204

4. แนวทางการจัดการ

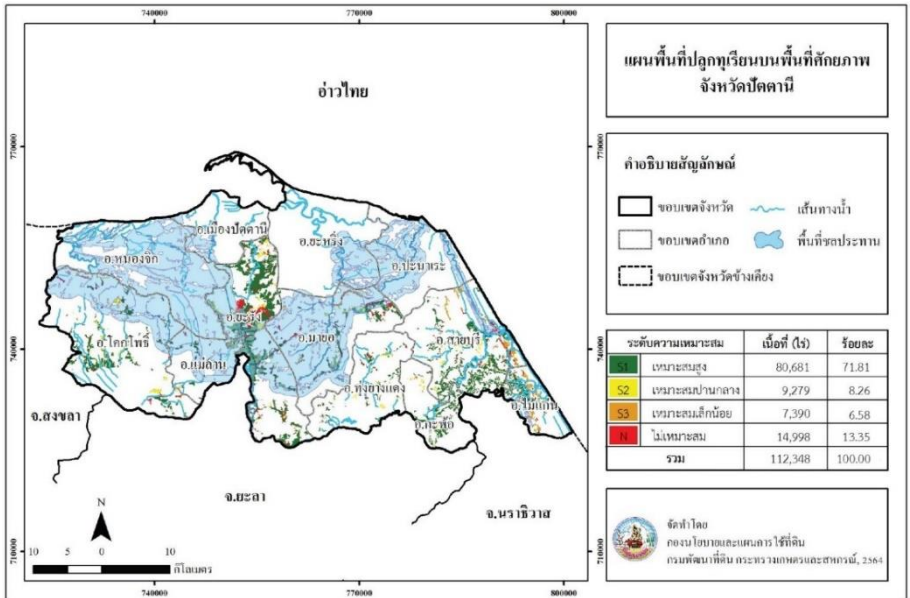
(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้ เกษตรกรปลูกทุเรียนต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกทุเรียนในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกทุเรียนในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกทุเรียนในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกทุเรียนซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกทุเรียนที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี โดยกระจายอยู่ในอำเภอยะรัง อำเภอสายบุรี อำเภอโคกโพธิ์ พื้นที่ปลูกทุเรียนในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกทุเรียนในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกทุเรียน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรด เป็นต้น ความชื้น โดยกระจายอยู่ในอำเภอยะรัง อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอมายอ

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้ เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกทุเรียน มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

ภาพที่ 5 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจทุเรียน จังหวัดปัตตานี

ภาพที่ 6 พื้นที่ปลูกทุเรียนบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดปัตตานีจังหวัด

3.7 มะพร้าว

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดปัตตานีในลำดับที่ 4 จากฐานข้อมูลในแผนที่ เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 9 และภาพที่ 7- 8)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมะพร้าว

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 88,957 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.89 ของพื้นที่ ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอยะรัง 29,604 ไร่ อำเภอสายบุรี 9,737 ไร่ อำเภอหนองจิก 8,333 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 352,163 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.26 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอโคกโพธิ์ 87,974 ไร่ อำเภอสายบุรี 46,483 ไร่ อำเภอยะรัง 41,949 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 111,956 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.94 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายอยู่ในอำเภอยะหริ่ง 23,783 ไร่ อำเภอสายบุรี 22,950 ไร่ อำเภอหนองจิก 22,726 ไร่ เป็นต้น

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 573,652 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกมะพร้าวในปัจจุบัน

ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดินได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 2,299 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.25 ของพื้นที่ศักยภาพสูง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอหนองจิก 944 ไร่ อำเภอยะรัง 537 ไร่ อำเภอสายบุรี 310 ไร่ เป็นต้น

2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 32,596 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.04 ของพื้นที่ ศักยภาพปานกลาง กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอยะหริ่ง 14,001 ไร่ อำเภอปะนาเระ 6,422 ไร่ อำเภอสายบุรี 6,350 ไร่ เป็นต้น

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 24,568 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.70 ของพื้นที่ ศักยภาพเล็กน้อย กระจายตัวมากอยู่ในอำเภอหนองจิก 7,049 ไร่ อำเภอปะนาเระ 5,543 ไร่ อำเภอยะหริ่ง 4,681 ไร่ เป็นต้น

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 11,339 ไร่

3) พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมะพร้าว แต่ไม่ใช้พื้นที่ปลูก พิจารณา จากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกมะพร้าว และพื้นที่ปลูกมะพร้าวในชั้นความเหมาะสม ต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และ ความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 406,225 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ 93,187 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอยะรัง 70,322 ไร่ อำเภอสายบุรี 49,560 ไร่ และอำเภอมายอ 45,506 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 86,658 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.42 ของ พื้นที่เหมาะสมสูง พบมากในอำเภอยะรัง 29,067 ไร่ อำเภอสายบุรี 9,427 ไร่ อำเภอหนองจิก 7,389 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 319,567 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 90.74 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง พบมากในอำเภอโคกโพธิ์ 87,868 ไร่ อำเภอยะรัง 41,255 ไร่ อำเภอสายบุรี 40,133 ไร่

ตารางที่ 9 พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมะพร้าวรายอำเภอ
จังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				
		S1	S2	S3	N	รวม
	พื้นที่ศักยภาพ	2,967	20,910	2,856	16,297	43,030
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
กะพ้อ	พื้นที่เพาะปลูก	12	482	-	97	591
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(0.40%)	(2.31%)		(0.60%)	(1.37%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	2,955	20,428	-	-	23,383
	คงเหลือ	(99.60%)	(97.69%)			(54.34%)
	พื้นที่ศักยภาพ	5,319	87,974	4,823	62,874	160,990
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
โคกโพธิ์	พื้นที่เพาะปลูก	-	106	4	20	130
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)		(0.12%)	(0.08%)	(0.03%)	(0.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	5,319	87,868	-	-	93,187
	คงเหลือ	(100.00%)	(99.88%)			(57.88%)
	พื้นที่ศักยภาพ	3,037	30,706	152	40,149	74,044
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ทุ่งยาง แดง	พื้นที่เพาะปลูก	-	166	-	75	241
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)		(0.54%)		(0.19%)	(0.33%)

เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่มีศักยภาพ	3,037	30,540	-	-	33,577
	คงเหลือ	(100.00%)	(99.46%)			(45.35%)
	พื้นที่ศักยภาพ	30	18,454	19,483	51,780	89,747
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ปะนาเระ	พื้นที่เพาะปลูก	11	6,422	5,543	3,481	15,457
	ในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(36.67%)	(34.80%)	(28.45%)	(6.72%)	(17.22%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	19	12,032	-	-	12,051
	คงเหลือ	(63.33%)	(65.20%)			(13.43%)
	พื้นที่ศักยภาพ	5,780	40,021	2,889	63,790	112,480
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
มายอ	พื้นที่เพาะปลูก	38	257	22	35	352
	ในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(0.66%)	(0.64%)	(0.76%)	(0.05%)	(0.31%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	5,742	39,764	-	-	45,506
	คงเหลือ	(99.34%)	(99.36%)			(40.46%)
	พื้นที่ศักยภาพ	4,871	3,322	3,174	47,491	58,858
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
เมืองปัตตานี	พื้นที่เพาะปลูก	205	431	602	539	1,777
	ในชั้นความเหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(4.21%)	(12.97%)	(18.97%)	(1.13%)	(3.02%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	4,666	2,891	-	-	7,557

	คงเหลือ	(95.79%)	(87.03%)			(12.84%)
	พื้นที่ศักยภาพ	7,362	19,109	-	22,307	48,778
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)		(100.00%)	(100.00%)
แม่ลาน	พื้นที่เพาะปลูก	-	3	-	-	3
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)		(0.02%)			(0.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	7,362	19,106	-	-	26,468
	คงเหลือ	(100.00%)	(99.98%)			(54.26%)
	พื้นที่ศักยภาพ	6,101	5,391	8,644	13,774	33,910
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ไม้แก่น	พื้นที่เพาะปลูก	32	2,658	2,016	156	4,862
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(0.52%)	(49.30%)	(23.32%)	(1.13%)	(14.34%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	6,069	2,733	-	-	8,802
	คงเหลือ	(99.48%)	(50.70%)			(25.96%)
	พื้นที่ศักยภาพ	29,604	41,949	476	55,363	127,392
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ยะรัง	พื้นที่เพาะปลูก	537	694	-	209	1,440
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(1.81%)	(1.65%)		(0.38%)	(1.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	29,067	41,255	-	-	70,322
	คงเหลือ	(98.19%)	(98.35%)			(55.20%)
	พื้นที่ศักยภาพ	5,816	27,611	23,783	69,200	126,410
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
ยะหริ่ง	พื้นที่เพาะปลูก	210	14,001	4,681	3,541	22,433

	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(3.61%)	(50.71%)	(19.68%)	(5.12%)	(17.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	5,606	13,610	-	-	19,216
	คงเหลือ	(96.39%)	(49.29%)			(15.20%)
	พื้นที่ศักยภาพ	9,737	46,483	22,950	43,971	123,141
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
สายบุรี	พื้นที่เพาะปลูก	310	6,350	4,651	1,417	12,728
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(3.18%)	(13.66%)	(20.27%)	(3.22%)	(10.34%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	9,427	40,133	-	-	49,560
	คงเหลือ	(96.82%)	(86.34%)			(40.25%)
	พื้นที่ศักยภาพ	8,333	10,233	22,726	86,656	127,948
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
หนองจิก	พื้นที่เพาะปลูก	944	1,026	7,049	1,769	10,788
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(11.33%)	(10.03%)	(31.02%)	(2.04%)	(8.43%)
	พื้นที่มีศักยภาพ	7,389	9,207	-	-	16,596
	คงเหลือ	(88.67%)	(89.97%)			(12.97%)
	พื้นที่ศักยภาพ	88,957	352,163	111,956	573,652	1,126,728
	ของดิน	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)	(100.00%)
รวมทั้ง จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก	2,299	32,596	24,568	11,339	70,802
	ในชั้นความ เหมาะสมต่างๆ (ปลูกจริง)	(2.58%)	(9.26%)	(21.94%)	(1.98%)	(6.28%)

พื้นที่มีศักยภาพ	86,658	319,567	-	-	406,225
คงเหลือ	(97.42%)	(90.74%)			(36.05%)

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพ คงเหลือในระดับ ความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำ ก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์ข้อมูล ศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่าพื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกมะพร้าว คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 11,958 ไร่ และ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน (S3) 439 ไร่ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมะพร้าว

อำเภอ	ข้าว			ปาล์มน้ำมัน		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
กะท้อ	1,051	1	1,052	-	-	-
โคกโพธิ์	3,266	9	3,275	-	-	-
ทุ่งยางแดง	693	2	695	-	-	-
ปะนาเระ	854	506	1,360	64	-	64
มายอ	2,066	-	2,066	-	-	-
เมืองปัตตานี	-	336	336	32	-	32
แม่ลาน	579	6	585	-	-	-
ไม้แก่น	109	4	113	128	-	128
ยะรัง	290	-	290	5	-	5

อำเภอ	ข้าว			ปาล์มน้ำมัน		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
ยะหริ่ง	1	584	585	175	-	175
สายบุรี	1,164	249	1,413	5	-	5
หนองจิก	147	41	188	30	-	30
รวม	10,220	1,738	11,958	439	-	439

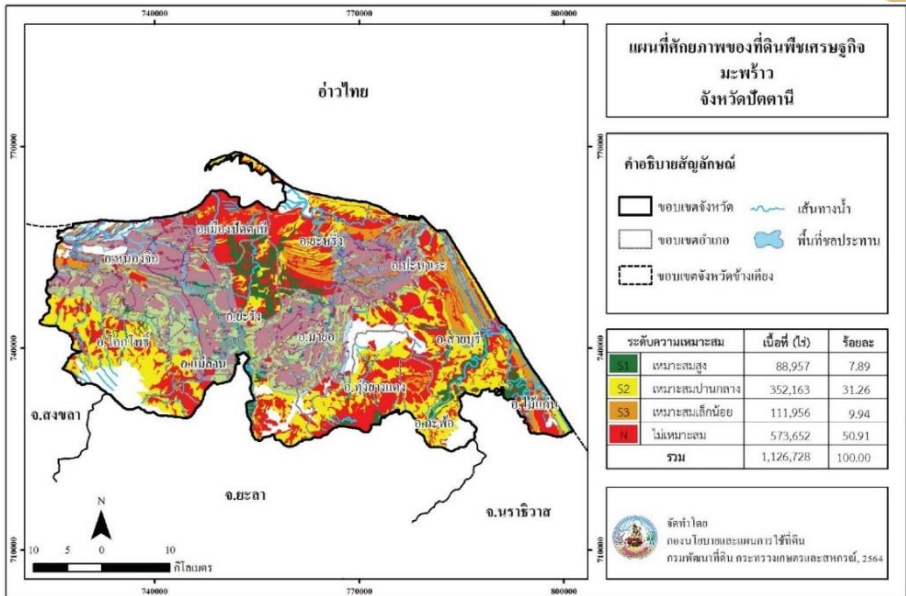
4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกร ปลูกมะพร้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

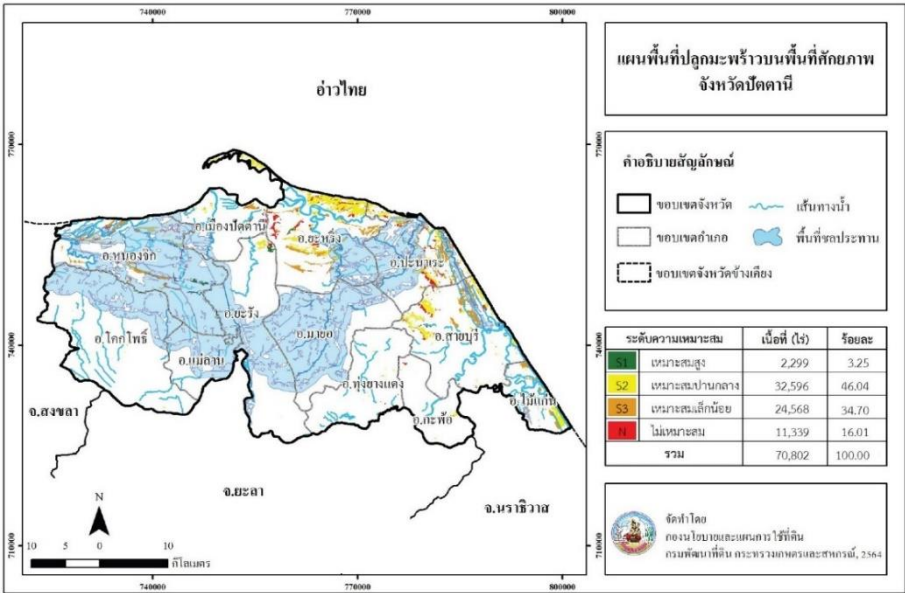
พื้นที่ปลูกมะพร้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกมะพร้าวในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกมะพร้าวซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกปาล์มน้ำมันที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอหนองจิก อำเภอยะรัง อำเภอสายบุรี

พื้นที่ปลูกมะพร้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกมะพร้าว ในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกมะพร้าว เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรด เป็นต้น และแหล่งน้ำโดยกระจายอยู่ในอำเภอยะหริ่ง อำเภอปะนาเระ อำเภอสายบุรี

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้ เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกมะพร้าวมีต้นทุนต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

ภาพที่ 7 ศักยภาพของที่ดินพืชเศรษฐกิจมะพร้าว จังหวัดปัตตานี

ภาพที่ 8 พื้นที่ปลูกมะพร้าวบนพื้นที่ศักยภาพ จังหวัดปัตตานี

4. ส.ป.ก. กำหนดภารกิจการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้ 3 ประการ ดังนี้

4.1 งานจัดที่ดิน เป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรได้เป็นเจ้าของที่ดิน ภายใต้กฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยดำเนินการในที่ดิน 2 ประเภท ได้แก่ ที่ดินของรัฐ และที่ดินเอกชน

4.2 ที่ดินของรัฐ ส.ป.ก. จะทำการสำรวจจริงวัด และสอบสวนสิทธิ ในที่ดิน เสร็จจากระบายสิทธิ ลตเนื้อที่และแบ่งแยกที่ดิน (กรณีที่ดินกินสิทธิตามกฎหมาย) เพื่อนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ตามที่ เกษตรกรได้ยื่นคำร้องไว้ ซึ่งเกษตรกรจะได้รับสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ได้รับ หนังสือรับรองที่ดิน (ส.ป.ก.4-28) และหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขต ปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-01) และมีโอกาสเป็นเจ้าของที่ดินต่อไป โดยที่ดินของรัฐ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพ ที่จำแนกเป็นที่จัดสรรตามมติคณะรัฐมนตรี ที่สาธารณประโยชน์ที่ราษฎรเลิกใช้ร่วมกัน ที่สาธารณสมบัติแผ่นดิน และที่รกร้าง ว่างเปล่าที่อยู่นอกเขตป่าไม้ถาวร

4.3 ที่ดินเอกชน ส.ป.ก.จะนำที่ดินที่จัดซื้อหรือเวนคืนมาจัดสรรแก่ เกษตรกรผู้เช่า หรือผู้ไร่ที่ทำกิน หรือผู้มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพที่ ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งเกษตรกรจะต้องเช่า หรือเช่าซื้อจาก ส.ป.ก. และมีโอกาสเป็น เจ้าของที่ดินต่อไป โดย ส.ป.ก. จะจัดซื้อ หรือเวนคืนที่ดินจากเจ้าของที่ดินที่มีที่ดิน เกินกว่าพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

4.4 งานพัฒนา ดำเนินงานในส่วนที่ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุง ซ่อมแซมเส้นทางคมนาคมและแหล่งน้ำ เพื่อยกระดับสภาพความเป็นอยู่ตามความ จำเป็น และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร

4.5 งานเพิ่มรายได้ เป็นการดำเนินงานปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ระบบการผลิตและโครงสร้างทางการเกษตร จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน จัดหาสินเชื่อและปัจจัยการผลิต พัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรและนอก การเกษตร การให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการรักษาดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และ อื่นๆ ให้เป็นไปตามระเบียบและมติของ คปก. ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในที่ดินสาธารณะ ที่ดินชุมชน และที่ดินที่ จัดให้เกษตรกร โดย ส.ป.ก.จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตามสภาพของท้องถิ่นๆ สอดคล้องกับ ความ ต้องการของเกษตรกร

4.6 อำนาจหน้าที่ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ดำเนินการจัดหาที่ดินเอกชน และที่ดินของรัฐ มาดำเนินการปฏิรูป ที่ดิน ตลอดจนจนถึงการจัดที่อยู่อาศัยจัดที่ดินให้เกษตรกรทำประโยชน์ เช่า เช่าซื้อ การให้กรรมสิทธิ์และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประสานงานส่งเสริมการเกษตร รวมทั้ง การศึกษา ค้นคว้า วิจัยและ พัฒนาองค์ความรู้ด้านการปฏิรูปที่ดินและวิชาการด้าน อื่นที่เกี่ยวข้อง

3. ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จำแนกการใช้ประโยชน์พัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากร พื้นฟูสภาพแวดล้อม และรักษาพื้นที่ เกษตรกรรม

4. บริหารกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุน หมุนเวียนและค่าใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ การให้

กู้ยืมเงินสำหรับการพัฒนาอาชีพ รวมถึงการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรมิให้สูญเสียสิทธิในที่ดิน รวมทั้งการจัดทำสารบบที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดิน

5. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

สรุปการจัดพื้นที่ดินของที่ดิน 3 ประเภท (เกษตรกรรม, ชุมชน, เอกชน) จังหวัดปัตตานี

กิจกรรม จัดที่ดิน	รวมทุกประเภท					ผลการจัดที่ดินของรัฐ						ผลการจัดทำประโยชน์		
						ที่เกษตรกรรม			ที่ชุมชน			ที่ดินเอกชน		
	อำเภอ	ตำบล	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ปัตตานี	๕	๑๕	๓,๔๘๒	๖,๐๕๕	๒๑,๙๐๓	๓,๔๙๐	๕,๕๐๔	๒๑,๐๖๖	๓๙๘	๔๔๖	๑๒๒	๙๔	๑๐๕	๗๑๕

รายงานแสดงทุก Code ที่ดินเอกชน จังหวัดปัตตานี

อำเภอ	ตำบล	หมู่	บ้าน	ทุก Code			สาธารณูปโภค / กิจกรรม เกี่ยวเนื่อง			ทำสัญญา (เช่า / เช่าซื้อ)			โอนกรรมสิทธิ์		
				ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ทุ่งยางแดง	ปากู	๖	ตะโล๊ะ โต๊ะโน	๑๕	๑๗	๑๒๕	๑	๒	๖	๑๔	๑๕	๑๑๙	-	-	-
	ต.ปากู			๑๕	๑๗	๑๒๕	๑	๒	๖	๑๔	๑๕	๑๑๙	-	-	-
อ.ทุ่งยางแดง				๑๕	๑๗	๑๒๕	๑	๒	๖	๑๔	๑๕	๑๑๙	-	-	-
มายอ	ลุโะยะอีโร	๖	เจาะบาน	๕	๕	๓๑	-	-	-	๕	๕	๓๑	-	-	-
	ลุโะยะอีโร			๕	๕	๓๑	-	-	-	๕	๕	๓๑	-	-	-
อ.มายอ				๕	๕	๓๑	-	-	-	๕	๕	๓๑	-	-	-
หนองจิก	คอลล ดินหยง	๐		๖๖	๖๖	๓๗๘	-	-	-	๖๖	๖๖	๓๗๘	-	-	-
		๒		๑	๑	๕	-	-	-	๑	๑	๕	-	-	-
		๔		๑๐	๑๐	๑๓๘	๑	๑	๘๔	๙	๙	๕๔	-	-	-
	คอลล ดินหยง			๗๗	๗๗	๕๒๒	๑	๑	๘๔	๗๖	๗๖	๔๓๗	-	-	-
อ.หนองจิก				๗๗	๗๗	๕๒๒	๑	๑	๘๔	๗๖	๗๖	๔๓๗	-	-	-
			รวม	๙๗	๙๙	๖๗๘	๒	๓	๙๑	๙๕	๙๖	๕๘๗	-	-	-

5. แหล่งน้ำธรรมชาติของจังหวัด/ชลประทาน

จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลด้านตะวันออกของภาคใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย พื้นที่เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลประมาณ 1 ใน 3 ของจังหวัด นอกนั้นเป็นที่ราบ ตะกอนน้ำพา ลานตะพักลำน้ำ ที่ลาดเชิงเขาและภูเขา อำเภอเมืองยะลา ผ่านอำเภอ ยะรัง อำเภอหนองจิก และอำเภอเมืองปัตตานี มีความยาวประมาณ 210 กิโลเมตร พื้นที่ลุ่มน้ำ 4,979 ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหลตลอดปีเป็นแม่น้ำสายสำคัญ ใช้ประโยชน์ในการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ผลิตกระแสไฟฟ้าและ ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ตอนบนของแม่น้ำได้มีการสร้างเขื่อนบางลาง ที่อำเภอ บันนังสตา จังหวัดยะลา ความจุน้ำ 1,400 ล้านลูกบาศก์เมตร ผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 200 ล้านกิโลวัตต์ต่อชั่วโมง

5.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติ มีอยู่อุดมสมบูรณ์ ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลองต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่

- แม่น้ำปัตตานี มีต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาคีรี บริเวณรอยต่อเขตแดน ประเทศไทย-มาเลเซีย ในเขตอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไหลจากทางทิศใต้ไปทาง ทิศเหนือ ผ่านอำเภอเบตง อำเภอธารโต อำเภอบันนังสตา อำเภอกรงปินัง

- แม่น้ำสายบุรี ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาสันกาลาคีรี ในเขตอำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส มีความยาวประมาณ 186 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภอจะนะ ศรีสาคร รือเสาะ จังหวัดนราธิวาส และอำเภอรามัน จังหวัดยะลา ไหลลงสู่ทะเล ที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่ลุ่มน้ำ 4,600 ตารางกิโลเมตร มีน้ำไหล ตลอดปีใช้ประโยชน์ในการอุปโภค บริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม

- คลองท่าเรือเดิมมีต้นน้ำอยู่ที่บ้านห้วยน้ำเย็น บริเวณเขาลาแม ในตำบล บูละบุย อำเภอนงจิก ต่อมากรมชลประทานได้พัฒนาขุดลอกเป็นคลองระบาย น้ำสายใหญ่ ชื่อคลองดีหนึ่ง (D1) และได้เพิ่มความยาวของคลองไปยังต้นน้ำจนถึง

บ้านควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ เพื่อให้รับน้ำจากบริเวณต้นน้ำได้มากขึ้น ปัจจุบันคลองท่าเรือมีความยาว 42 กิโลเมตร ไหลจากทิศใต้ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือผ่านอำเภอโคกโพธิ์ ลงสู่ทะเลที่บ้านท่ายาม อำเภอหนองจิก สภาพลำน้ำมีคลองสาขาย่อยหลายสาขาทำให้มีน้ำตลอดปี

- คลองปาละ เป็นลำน้ำที่มีความสำคัญในอดีต ส่วนต้นน้ำเคยเป็นแหล่งตั้งถิ่นฐานสมัยโบราณ

- คลองหนองจิก ต้นน้ำแยกจากแม่น้ำปัตตานี เดิมเป็นแม่น้ำสายหลักของแม่น้ำปัตตานี

- คลองบางเขา เดิมต้นน้ำอยู่ในเขตตำบลปอทอง มีน้ำตลอดปีในอดีตบริเวณสองฝั่งคลองนี้เคยเป็นอู่ข้าวอู่น้ำขนาดใหญ่ของเมืองปัตตานี

- คลองตันหยง ต้นน้ำอยู่ที่เขาบูเกะกาบอ เป็นลำน้ำสายใหญ่มีน้ำตลอดปี

- คลองสุโหงบารู (คลองใหม่) อยู่ในเขตอำเภอยะรัง เป็นการขุดเชื่อมแม่น้ำปัตตานี ในสมัยการปกครอง 7 หัวเมือง เนื่องจากลำน้ำปัตตานีเดิม เมื่อไหลผ่านถึงบ้านปรีก็ ก็จะไหลวกไปตำบลคอคอดตันหยง ตำบลยาปี ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอหนองจิก แล้วจึงแยกมาออกที่บ้านอาเนาะบุโละ ตำบลยะรัง สู่ปากน้ำเมืองปัตตานีที่ตำบลสะบารัง ดังนั้น เรือแพที่มาจากค้าขายกับเมืองยะลาต้องผ่านด่านภาษีของหนองจิก เรือแพเหล่านี้จำเป็นต้องเสียภาษีให้ แก่เมืองหนองจิกก่อนที่จะถึงด่านภาษีของเมืองปัตตานี ทำให้เมืองปัตตานีขาดผลประโยชน์ในการเก็บภาษี เจ้าเมืองปัตตานีสมัยนั้นคือ สุลต่านสุไลมาน ชารีฟุดิน ขาห์ จึงสั่งให้ขุดคลองลัดขึ้นตรงบ้านคลองใหม่สู่ตำบลยะรัง เขตพื้นที่ของเมืองปัตตานีความยาวประมาณ 7 กิโลเมตร

5.2 **ลุ่มน้ำปัตตานี** ลุ่มน้ำปัตตานีครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด รวม 173 แห่ง มีสถานภาพเป็นแหล่งน้ำสาธารณะ จำนวน 123 แห่ง เป็นพื้นที่ของเอกชน จำนวน 41 แห่ง เป็นแหล่งน้ำที่หมดสภาพ จำนวน 9 แห่ง ส่วนเส้นทางน้ำ ที่สำรวจเป็นจุดใช้น้ำและฝาย มีจำนวน 15 แห่ง

5.3 ข้อมูลชลประทาน

1. โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ได้ก่อสร้างมาตั้งแต่ ปี พ.ศ.2511 คือ

1.1 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปัตตานี (เขื่อนปัตตานี) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 3,858 ตารางกิโลเมตร และมีพื้นที่ราบสองฝั่งแม่น้ำประมาณ 505,000 ไร่ แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 โครงการ คือ

โครงการตอนบน (เขื่อนบางลาง) เป็นโครงการก่อสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ และผลิตกระแสไฟฟ้า และโครงการตอนล่าง

1.2 โครงการพัฒนาลุ่มน้ำสายบุรีตอนล่างเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีเนื้อที่ชลประทาน 39,530 ไร่

2. โครงการชลประทานขนาดกลาง โครงการพัฒนาพื้นที่พรุ-แฉะ เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลน้ำบ่อ อำเภอบันนารัง เพื่อพัฒนาพื้นที่พรุ-แฉะ บริเวณลุ่มน้ำคลองจิต -คลองแฉะ ซึ่งเป็นพื้นที่เสื่อมโทรม และมีน้ำท่วมขังเกือบตลอดทั้งปี โดยการขุดลอกคลองระบายและสร้างอาคารประกอบบังคับน้ำเพื่อเก็บกักน้ำจืดและป้องกันน้ำเค็ม

5.4 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดปัตตานีแบ่งตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยออกได้เป็น 2 ฤดู คือ

1. ฤดูร้อน : เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมกราคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม ระยะเวลานี้เป็นช่วงว่างของฤดูมรสุม หลังจากสิ้นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศจะเริ่มร้อนและอากาศจะร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายนและพฤษภาคม แต่ไม่ร้อนมากนักเนื่องจากภูมิประเทศเป็นคาบสมุทรอยู่ใกล้ทะเล กระแสลมและไอน้ำจากทะเลทำให้อากาศคลายความร้อนไปมาก

2. ฤดูฝน : เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนมกราคม เป็นระยะเวลา 9 เดือน โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงแรก เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนกันยายนเป็นระยะเวลา 5 เดือน ช่วงนี้จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดมาจากมหาสมุทรอินเดีย ในช่วงนี้ฝนจะตกอย่างสม่ำเสมอแต่มีปริมาณไม่มากนักโดยจะตกในช่วงบ่ายถึงค่ำ ซึ่งแต่ละเดือนจะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 100–150 มิลลิเมตร สำหรับปี พ.ศ.2562 มีฝนตกในช่วงนี้ 557.6 มิลลิเมตร

ช่วงที่สอง เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคมเป็นช่วงที่ได้รับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านอ่าวไทยเป็นช่วงที่มีฝนตกมาก โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม ปริมาณน้ำฝนสูงถึง 100–300 มิลลิเมตร สำหรับปี พ.ศ.2562 มีฝนตกในช่วงนี้ 302.0 มิลลิเมตร

5.5 สถานการณ์ด้านการทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม

1) ปริมาณน้ำภาพรวมจังหวัด 972.932 ล้าน ลบ.ม. (แหล่งน้ำขนาดใหญ่ 1 แห่ง ปริมาณน้ำ 968.798 ล้าน ลบ.ม., ขนาดกลาง 1 แห่ง ปริมาณน้ำ 2.664 ล้าน ลบ.ม., ขนาดเล็ก 3 แห่ง ปริมาณน้ำ 1.470 ล้าน ลบ.ม. และแหล่งน้ำอื่น ปริมาณน้ำ 12.940 ล้าน ลบ.ม.)

2) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 31 ธันวาคม 2563 เฉลี่ย 2,357.8 ลบ.ม. (จำนวนวันที่ฝนตก 146 วัน)

3) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัดจำแนก 4 ด้าน (รวม 132.782 ล้าน ลบ.ม.)

- อุปโภคบริโภค 2.925 ล้าน ลบ.ม.
- ระบบนิเวศน์ 105.000 ล้าน ลบ.ม.
- เกษตรกรรม 23.957 ล้าน ลบ.ม.
- อุตสาหกรรม 0.900 ล้าน ลบ.ม.

ที่มา 1. โครงการชลประทานปัตตานี

5.6 ลักษณะภูมิอากาศ

1. **อุณหภูมิ** : เนื่องจากจังหวัดปัตตานีตั้งอยู่ในคาบสมุทรที่เป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล จึงได้รับอิทธิพลอย่างเต็มที่จากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดผ่านอ่าวไทย ทำให้ได้รับไอน้ำและความชุ่มชื้นมาก อุณหภูมิโดยเฉลี่ยจึงไม่สูงมากและอากาศไม่ร้อนจัด ส่วนฤดูหนาวจะมีอากาศเย็นได้บางครั้งคราว อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 32.6 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุด

เฉลี่ยตลอดปีประมาณ 23.6 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดคือเดือนเมษายน ซึ่งอุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ 38.9 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2562 ส่วนอุณหภูมิต่ำที่สุดที่เคยตรวจวัดได้คือ 16.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2536

2. ความชื้นสัมพัทธ์ : ความชื้นสัมพัทธ์สัมพันธ์กับมวลอากาศและอิทธิพลของลมมรสุมเป็นสำคัญ ตลอดทั้งปีของจังหวัดปัตตานีจะมีความชื้นสัมพัทธ์อยู่ในเกณฑ์สูงเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมรสุมทั้งสองฤดูคือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มรสุมทั้งสองนี้ก่อนจะพัดเข้าสู่บริเวณจังหวัดปัตตานีได้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทรจึงได้พาเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นมาด้วย ทำให้บริเวณจังหวัดปัตตานีมีความชื้นสัมพัทธ์สูงเป็นเวลานาน ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี 80-84% ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 90-96% ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดเฉลี่ย 60-64% สำหรับปี พ.ศ.2563 ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี 81.29 % ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดเฉลี่ย 94.54 % ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดเฉลี่ย 61.03 %

3. ฝน : ปัตตานีเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคใต้ฝั่งตะวันออกจัดว่าเป็นจังหวัดที่มีฝนค่อนข้างดีตลอดปี ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนชุกมากกว่าฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เพราะอยู่ทางด้านตะวันออกของภาคใต้ ไม่มีภูเขาสูงปิดกั้น จึงได้รับมรสุมเต็มที่ทำให้มีฝนตกชุกโดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม ปริมาณฝนของจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ดีถ้าเทียบกับทั้งประเทศ แต่ถ้าเปรียบเทียบกับภาคเดียวกันถือว่าปานกลาง ฝนเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 1,955.2 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 149 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนพฤศจิกายน มีฝนเฉลี่ย 399.0 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 20 วัน ส่วนปริมาณฝนสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ใน 24 ชั่วโมงคือ 310.5 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2565

4. หมอก ฟ้าหลัว และทัศนวิสัย : โดยเฉลี่ยแล้วจังหวัดปัตตานี มีโอกาสเกิดหมอกได้น้อยมากประมาณเดือนละ 1-2 วัน ส่วนมากจะเกิดระหว่าง เดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม วันที่เกิดหมอกทัศนวิสัยไม่ตีเห็นได้ไกลไม่เกิน 1 กิโลเมตร ส่วนฟ้าหลัวเกิดมากได้ตลอดทั้งปี วันที่มีฟ้าหลัว ทัศนวิสัยจะเห็นได้ไกล ประมาณ 6-8 กิโลเมตร ทัศนวิสัยเฉลี่ย เวลา 07.00 น. จะเห็นได้ไกลประมาณ 7-8 กิโลเมตร และทัศนวิสัยเฉลี่ยตลอดวันประมาณ 9-10 กิโลเมตร

5. ระบบหมุนเวียนของลมในจังหวัดปัตตานี ในฤดูมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว ลมส่วนใหญ่จะพัดจากทิศตะวันออก โดยตลอด จนเข้าสู่ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจนถึงเมษายน กำลังลมเฉลี่ย ประมาณ 6 - 11 กม./ชม. หลังจากสิ้นฤดูร้อนเข้าสู่ฤดูฝนตั้งแต่กลางเดือน พฤษภาคมถึงตุลาคมจะเป็นลมทิศตะวันตก กำลังลมเฉลี่ยประมาณ 6 - 9

กม./ชม. กำลังลมสูงที่สุดในแต่ละฤดูมีดังนี้ ฤดูหนาวเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ 56 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันตกในเดือนพฤศจิกายน และทิศตะวันออกในเดือน ธันวาคมและมกราคม ฤดูร้อนเคยตรวจลมสูงที่สุดได้ 65 กม./ชม. เป็นลมทิศ ตะวันออกก่อนไปทางใต้เล็กน้อยในเดือนมีนาคม ส่วนในฤดูฝนเคยตรวจลมสูงที่สุด ได้ 74 กม./ชม. เป็นลมทิศตะวันตกในเดือนมิถุนายน

6. พายุหมุนเขตร้อน : พายุหมุนเขตร้อนที่ผ่านบริเวณภาคใต้และทำ ความกระทบกระเทือนให้กับจังหวัดปัตตานี ส่วนมากเป็นพายุดีเปรสชัน ซึ่งก่อตัว ขึ้นบริเวณทะเลจีนใต้หรือมหาสมุทรแปซิฟิก แล้วเคลื่อนตัวเข้ามาในอ่าวไทย ส่วนมากในช่วงระหว่างเดือนตุลาคมถึงธันวาคม พายุนี้ทำให้มีฝนตกหนักและมีลม กระโชกแรงเป็นครั้งคราว บางครั้งทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้กำลังแรงของลมและ คลื่นลมในทะเลจะทำอันตรายแก่อาคารบ้านเรือน พืชผลการเกษตรรวมถึง เรือประมงต่าง ๆ จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494-2565 ถึงแม้ว่าจังหวัด

ปัตตานีจะเป็นจังหวัดที่อยู่ติดกับทะเลอ่าวไทยแต่ตามสถิติแล้วนั้นปรากฏว่ามีพายุเคลื่อนจากอ่าวไทยและเคลื่อนผ่านจังหวัดปัตตานีมีจำนวนเพียง 1 ลูกเท่านั้น ซึ่งเป็นพายุดีเปรสชันที่ก่อตัวที่ทะเลจีนใต้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2507 พายุลูกนี้เคลื่อนเข้าสู่ประเทศไทยที่จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2507 ก่อนเคลื่อนผ่านจังหวัดยะลา ปัตตานี สงขลา พัทลุง และตรัง และเคลื่อนที่เข้าสู่อ่าวเบงกอล เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2507 และสลายตัวบริเวณอ่าวเบงกอล เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 250

สถิติภูมิอากาศรายเดือนของจังหวัดปัตตานี ประจำปี พ.ศ.2565

เดือน	อุณหภูมิ (เซลเซียส)				ความชื้นสัมพัทธ์ (%)			ปริมาณน้ำฝน (มม.)		
	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	เฉลี่ย	ต่ำสุด	รวม	สูงสุด	วันที่ตก
มกราคม	34.0	32.4	21.1	22.8	95	79	57	1.1	1.1	1 ม.ค.
กุมภาพันธ์	34.5	31.9	22.3	23.6	96	84	65	370.0	184	25 ก.พ.
มีนาคม	34.8	33.2	23.2	24.3	95	81	61	99.7	43.2	19 มี.ค.
เมษายน	36.3	33.6	22.7	24.4	95	80	59	80.1	33.1	2 เม.ย.
พฤษภาคม	34.9	33.7	24.0	24.9	95	81	59	222.3	45.3	2 พ.ค.
มิถุนายน	35.3	33.8	22.9	24.3	94	78	56	76.9	23.8	28 มิ.ย.
กรกฎาคม	35.0	33.3	22.9	24.7	94	81	60	185.6	44.3	29 ก.ค.
สิงหาคม	35.1	33.2	23.1	24.3	95	80	59	198.0	46.1	6 ส.ค.
กันยายน	34.8	32.9	23.4	24.3	92	78	58	116.1	35.5	21 ก.ย.
ตุลาคม	34.0	31.6	22.7	23.9	95	84	65	413.5	136.6	7 ต.ค.
พฤศจิกายน	33.8	31.4	23.6	24.2	96	85	67	280.5	51.3	4 พ.ย.
ธันวาคม	32.3	29.2	20.0	23.2	96	87	74	843.1	310.5	18 ธ.ค.

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดปัตตานี

5.7 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

- ป่าไม้ จังหวัดปัตตานีมีเนื้อที่ป่าตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ทั้งสิ้น 99,648 ไร่ ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี 25,895.375 ไร่ กรมป่าไม้ได้ส่งมอบพื้นที่ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ให้แก่เกษตรกร ทั้งสิ้น 9,292-3-68 ไร่ มีอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาตี มีเนื้อที่ประมาณ 213,125 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ จังหวัดปัตตานี (อำเภอกะพ้อเนื้อที่ 8,607 ไร่) จังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส และอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว มีเนื้อที่ประมาณ 43,482 ไร่ ครอบคลุม 3 จังหวัด คือจังหวัดปัตตานี (อำเภอโคกโพธิ์ เนื้อที่ 16,312.50ไร่) จังหวัดยะลาและจังหวัดสงขลา และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่ง คือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ารังไก่อ สภาพป่า ส่วนใหญ่ของจังหวัดปัตตานีเป็นป่าดิบชื้น ป่าชายเลน และป่าพรุ

จากข้อมูลเมื่อ พ.ศ.2547 จากการแปลภาพถ่ายดาวเทียม Land sat-5 ปี พ.ศ.2546 - 2547 จังหวัดปัตตานี มีเนื้อที่ป่าไม้รวม 50,125 ไร่ ป่าบก 26,937 ไร่ ป่าชายเลน 23,188 ไร่ (เนื้อที่ป่าไม้ หมายถึง เนื้อที่ป่าทุกชนิดไม่ว่าจะอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติหรือเนื้อที่ป่าอื่นๆ) (บรรยายสรุป จังหวัดปัตตานี, 2558)

- แร่ธาตุ จังหวัดปัตตานีมีรายได้จากค่าภาคหลวงแร่และค่าธรรมเนียมน้ำมันไม่มากนัก เนื่องจากได้รับสิทธิการทำเหมืองมีประทานบัตรเพียงจำนวน 1 แปลง ที่บ้านเตราะปลิง ตำบลทุ่งคล้า อำเภอสายบุรี ชนิดแร่หินแกรนิต (เพื่ออุตสาหกรรมการก่อสร้าง) ปัจจุบันไม่ได้เปิดการทำเหมืองผลิตแร่แต่อย่างใด เนื่องจากอยู่ระหว่างการขอใบอนุญาตซื้อมีใช้ ซึ่งวัตถุประสงค์ (แบบ ป.5) รายได้ที่จัดเก็บได้จึงมีเฉพาะค่าธรรมเนียมน้ำมัน เท่านั้น

แผนที่จังหวัดปัตตานี

5.8 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 1,055 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 1,940.35 ตร.กม. หรือ ประมาณ 1,212,723 ไร่ มีอาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสงขลา ในท้องที่อำเภอเทพา

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนราธิวาส ในท้องที่อำเภอบาเจาะ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดยะลา ในท้องที่อำเภอยะลา

6. ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัดปัตตานี

6.1 การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดปัตตานีได้แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 115 ตำบล 642 หมู่บ้าน โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 2 แห่ง เทศบาลตำบล 17 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 97 แห่ง

การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอ	เนื้อที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	อบต.	เทศบาล	ชุมชน	ร้อยละของ พื้นที่ จังหวัด	ระยะห่าง จากจังหวัด (กม.)
เมือง	96.837	13	66	9	2	19	4.99	0.05
ยะรัง	183.952	12	72	12	1	-	9.48	15
หนองจิก	231.526	12	76	11	2	-	11.93	8
โคกโพธิ์	339.414	12	82	12	3	-	17.49	26
ยะหริ่ง	196.829	18	81	14	4	-	10.14	14
ปะนาเระ	144.058	10	53	8	2	-	7.42	43
มายอ	216.136	13	59	10	1	-	11.14	29
สายบุรี	178.424	11	64	8	2	20	9.20	50
ไม้แก่น	55.201	4	17	3	-	-	2.84	65
ทุ่งยางแดง	114.970	4	23	4	-	-	5.93	45
กะพ้อ	93.815	3	27	3	-	-	4.83	68
แม่ลาน	89.194	3	22	3	-	-	4.60	30
รวม	1,940.356	115	642	96	17	39	100	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี 2564

6.2 ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคจังหวัดปัตตานี

1. การคมนาคมขนส่ง (ทางบก (รถยนต์ รถไฟ) ทางน้ำ ทางอากาศ)

ปัตตานีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 1,055 กิโลเมตร สามารถเดินทางสู่จังหวัดปัตตานีได้หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัวรถประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน

- ทางบก

**** ถนนสายหลัก 5 สาย** หมายเลข 4, 35, 41, 42 หรือ 43 จากกรุงเทพฯ ไปปัตตานีโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 35 (ธนบุรี- ปากท่อ) ระยะทาง 90 กิโลเมตร แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 4 จนถึงจังหวัดชุมพร จากนั้นจึงใช้ทางหลวงหมายเลข 41 หรือ 42 ผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และใช้ทางหลวงหมายเลข 43 จากแยกคลองหะ อ่าเภอดาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ไปปากน้ำเทพา เข้าสู่ตัวเมืองปัตตานี

**** ถนนสายรอง 3 สาย** หมายเลข 409, 410 และ 418

- ทางหลวงหมายเลข 409 จากแยกนาเกตุ อ่าเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี - อ่าเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

- ทางหลวงหมายเลข 410 จากอ่าเภอเมือง จังหวัดปัตตานี - ชายแดนประเทศมาเลเซีย (ด่านพรมแดนเบตง)

- ทางหลวงหมายเลข 418 จากอ่าเภอเมือง จังหวัดปัตตานี - อ่าเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา

- รถไฟ สถานที่ตั้งสถานีปัตตานี อ่าเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ทุกวัน สอบถามรายละเอียด ได้ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย โทร.1690 www.railway.co.th จากสถานีปัตตานี อ่าเภอโคกโพธิ์ เข้าไปยังตัวเมืองปัตตานี ระยะทาง 29 กิโลเมตร เดินทางโดยรถสองแถวหรือ รถแท็กซี่ ซึ่งจอดอยู่หน้าสถานีรถไฟ

- **สนามบิน** สถานที่ตั้งท่าอากาศยานปัตตานี ที่อยู่ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ไม่มีเที่ยวบินตรง จากกรุงเทพฯ ต้องนั่งเครื่องบินไปลงที่หาดใหญ่ แล้วต่อรถโดยสารสายหาดใหญ่-ปัตตานี หรือใช้บริการแท็กซี่จากท่าอากาศยานหาดใหญ่ ระยะทางจากหาดใหญ่ถึงปัตตานีประมาณ 104 กิโลเมตร

- **ท่าเรือ** สถานที่ตั้งท่าเทียบเรือประมงปัตตานี ที่อยู่ถนนนาเกลือ ตำบลบานา อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี 94000

7. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี

7.1 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ (ประมวลข้อมูลโดยใช้ฐานข้อมูล GPP ของสำนักบัญชีประชาชาติ สศช. และสำนักงานคลังจังหวัดปัตตานี)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด(GPP=GROWTH PROVINCIAL PRODUCT)

ผลิตภัณฑ์จังหวัดจำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2561-2563

สาขาการผลิต	2561	2562	2563
ภาคเกษตร	12,243	12,566	11,220
- เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การป่าไม้ และประมง	12,243	12,566	11,220
นอกภาคการเกษตร	36,118	36,989	37,709
- เหมืองแร่	44	48	51
- อุตสาหกรรม	5,229	5,030	4,198
- ไฟฟ้า ประปา	474	499	553
- ก่อสร้าง	1,845	1,780	1,843
- การค้า	5,529	6,346	5,896
-การเงิน	2,021	2,102	2,097
- โรงแรมและภัตตาคาร	288	304	145
- ขนส่ง	941	1,051	1,277

สาขาการผลิต	2561	2562	2563
- อสังหาริมทรัพย์	1,537	1,569	1,457
- บริหารราชการแผ่นดิน	8,848	9,170	9,419
- การศึกษา	7,359	7,632	7,926
- บริการสุขภาพ	1,446	1,456	1,599
- บริการชุมชน	523	520	452
- ลูกจ้างในชุมชน	45	53	47
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	96,723	99,081	97,109

ที่มา : สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, GPP 2564

ผลิตภัณฑ์จังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ.2563

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ.2563 ณ ราคา คงที่ เท่ากับ 97,109 ล้านบาท โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี ยังคงพึ่งพา ภาคการเกษตรเป็นหลัก แต่มีแนวโน้มการปรับตัวสู่ภาคการบริการมากขึ้นประกอบ กับสาขาที่เกี่ยวกับการลงทุนภาครัฐมีมูลค่าสูงขึ้น โดยพิจารณาจากภาคเกษตรมี มูลค่า 11,220 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.71 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ภาคนอกเกษตรมีมูลค่า 37,709 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.95 ของผลิตภัณฑ์ มวลรวมจังหวัด สาขาการผลิตที่สร้างมูลค่ามากที่สุดของจังหวัด คือ สาขาบริหาร ราชการแผ่นดิน มีมูลค่า 9,419 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.72 สาขาการศึกษา มีมูลค่า 7,926 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.21 สาขาการผลิตมีมูลค่า 4,198 ล้าน บาท คิดเป็นร้อยละ 3.02 และสาขาการขนส่งและขายปลีก มีมูลค่า 5,896 ล้าน บาท คิดเป็นร้อยละ 7.09 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปัตตานีเฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดปัตตานีเฉลี่ยต่อหัว (GPP Per Capita) มากกว่าระดับประเทศ โดยปี พ.ศ.2563 จังหวัดปัตตานี มี GPP เฉลี่ยต่อหัว 73,779 บาท

7.2 ภาวะสินค้าเกษตรที่สำคัญ

1. สรุปข้อมูลภาวะสินค้าเกษตรที่สำคัญ

เนื้อที่เพาะปลูกพืชสำคัญ ในปี 2564 เนื้อที่เพาะปลูกข้าวนาปี ข้าวนาปรัง และมะพร้าว เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ส่วนเนื้อที่ปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน ขยายตัวเพิ่มขึ้นคาดว่าในปี 2564 เนื้อที่ปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรัง และเนื้อที่ปลูกปาล์มน้ำมัน มีทิศทางเพิ่มขึ้น ขณะที่เนื้อที่ปลูกมะพร้าวค่อนข้างคงตัว และเนื้อที่ปลูกยางพารามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ผลผลิตเฉลี่ย พืชสำคัญ ในปี 2564 ผลผลิตเฉลี่ยข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มะพร้าว และยางพารา เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ส่วนผลผลิตเฉลี่ย ปาล์มน้ำมัน เพิ่มขึ้นคาดว่าในปี 2564 ผลผลิตเฉลี่ยของข้าวทั้งนาปี และนาปรังยังคงอยู่ในทิศทางที่เพิ่มขึ้น จากปริมาณน้ำต้นทุนที่ยังคงมีสูงกว่าปีก่อนหน้าและเกษตรกรเริ่มหันกลับมาให้ความสำคัญกับการทำนา มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ มะพร้าวและยางพารามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากเกษตรกรใส่ปุ๋ยบำรุงอย่างต่อเนื่องจากราคาขาย ที่สูงใจในการลงทุน ส่วนปาล์มน้ำมัน ผลผลิตคาดว่าจะลดตัวเนื่องจากเป็นปาล์มน้ำมันใหม่ที่เพิ่งปลูกเริ่มทยอยให้ผลผลิตเป็นจำนวนมาก

2. สรุปภาพรวมภาวะเศรษฐกิจในด้านการเกษตร

ในภาพรวมภาวะเศรษฐกิจการค้าทั่วไปของจังหวัดปัตตานี ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีสินค้าเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ การประมง รองลงมา คือ การเกษตรด้านการทำสวนยาง ซึ่งเศรษฐกิจของปัตตานีจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับกิจกรรม 2 ภาคนี้ เป็นสำคัญสำหรับการประมงในปัตตานีมีผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้เป็นลำดับต้นๆของประเทศและ มีท่าเรือซึ่งสร้างโดยภาครัฐที่มีขนาดใหญ่ มีอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการประมง ส่วนราคายางนั้นก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจของปัตตานีมีพื้นฐานที่แข็งแกร่งพอสมควรยางพาราปี 2564 ยางแผ่นดิบ ชั้น 3 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 64.45 บาท น้ำยางสดราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 68.00 บาท เมื่อเทียบกับปี 2563 พบว่าราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.82 ตามลำดับ

8. ด้านการเกษตร (สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี, พฤษภาคม 2565)

1. ประชากรและครัวเรือนเกษตรจังหวัดปัตตานี

อำเภอ	จำนวนประชากร			ครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
เมือง	65,790	71,714	137,504	46,638
โคกโพธิ์	33,535	35,241	68,776	20,727
หนองจิก	42,603	39,207	81,810	20,773
ปะนาเระ	23,354	24,023	47,377	12,085

ประชากรและครัวเรือนเกษตรจังหวัดปัตตานี (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนประชากร			ครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
มายอ	30,215	30,927	61,142	13,797
ทุ่งยางแดง	12,344	12,745	25,089	5,755
สายบุรี	34,954	36,369	71,323	17,687
ไม้แก่น	6,408	6,568	12,976	3,335
ยะหริ่ง	44,779	45,242	90,021	20,518
ยะรัง	47,659	47,669	95,328	22,734
กะพ้อ	9,310	9,571	18,881	4,400
แม่ลาน	8,550	8,850	17,400	4,411
รวม	359,470	368,216	727,686	192,860

2. ข้อมูลแรงงานภาคการเกษตร

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน) ปี 2564			จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	เนื้อที่ถือครอง เพื่อการเกษตร (ไร่)
	ชาย	หญิง	รวม		
เมืองปัตตานี	17,403	18,065	35,468	7,051	38,959
โคกโพธิ์	26,841	21,244	48,085	11,198	132,230
มายอ	17,458	16,973	34,431	8,919	99,768
หนองจิก	18,326	17,155	35,481	9,114	77,338
ปะนาเระ	16,798	17,812	34,610	6,931	62,503
สายบุรี	16,680	18,055	34,735	8,889	76,393
ยะรัง	17,282	17,390	34,672	8,673	82,481
ยะหริ่ง	13,763	14,404	28,167	9,445	75,267
ไม้แก่น	3,478	3,736	7,214	2,647	22,513

ข้อมูลแรงงานภาคการเกษตร (ต่อ)

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน) ปี 2564			จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	เนื้อที่ถือครอง เพื่อการเกษตร (ไร่)
	ชาย	หญิง	รวม		
ทุ่งยางแดง	12,446	12,719	25,165	2,501	64,809
แม่ลาน	6,965	6,960	13,925	2,746	50,823
กะพ้อ	4,529	4,827	9,356	3,271	46,082
รวม	171,969	169,340	341,309	81,385	829,966

แรงงานภาคการเกษตร จำนวน 339,401 ราย และครัวเรือนเกษตรกร
จำนวน 95,411 ครัวเรือน

3. เนื้อที่ถือครองการเกษตร

จังหวัดปัตตานีมีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน 1,272,114 ไร่

เนื้อที่ถือครอง การเกษตร (ไร่)	เนื้อที่ทำการเกษตรจริง (ไร่)	ถือครองที่ไม่ใช้ประโยชน์ (ไร่)
829,966	658,704	132,477

โดยแบ่งเนื้อที่ทำการเกษตรจริง ดังนี้

เนื้อที่ทำการเกษตรจริง จำนวน 658,704 ไร่	
เนื้อที่ทำการปลูกพืช (ไร่)	เนื้อที่ทำการเกษตรอื่นๆ (ไร่)
587,434	71,270

สามารถแบ่งเนื้อที่ทำการปลูกพืช ดังนี้

เนื้อที่ทำการปลูกพืช 587,434 ไร่				
ข้าว (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	ไม้ยืนต้น (ไร่)	พืชไร่ (ไร่)	พืชผัก (ไร่)
94,969	32,136	444,204	7,934	8,192

4. กิจกรรมด้านการเกษตร

4.1 ยางพารา

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	348,220	347,331	347,849	เพิ่มขึ้น 0.15
ผลผลิต (ตัน)	71,189.05	77,480.41	83,604.25	เพิ่มขึ้น 7.90
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	218.25	245.31	241.28	ลดลง 1.64
ราคา (บาท/กก.)	45.00	53.00	28.87	ลดลง 45.53
มูลค่า (ล้านบาท)	3,203.51	4,106.46	2,890.14	ลดลง 29.62

ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของจังหวัด โดยในปี 2565 มีครัวเรือนที่ปลูกยางพารา 36,457 ครัวเรือน น้อยกว่าครัวเรือนในปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 1.52 พื้นที่เพาะปลูก 347,849 ไร่ มากกว่าปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 0.15 เนื้อที่เปิดกรีด 322,132 ไร่ มากกว่าปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 6.80 ผลผลิตรวม 83,604.25 ตัน มากกว่าปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 7.90 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 28.87 บาท ลดลงจาก ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 45.53 รวมมูลค่าทั้งหมด 2,890.14 ล้านบาท ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 29.62

โดยในปี 2565 อำเภอที่มีครัวเรือนปลูกยางพารามากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 7,344 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอยะรัง มี 5,100 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอเมือง มี 605 ครัวเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 85,482 ไร่ รองลงมาคือ อำเภอยะรัง มีพื้นที่ 65,172 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอเมืองปัตตานี มีพื้นที่ 1,565 ไร่

4.2 ข้าวนาปี

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก(ไร่)	77,882	76,300	75,518	ลดลง 1.02
ผลผลิต (ตัน)	34,107.59	35,148.02	35,471.43	เพิ่มขึ้น 0.92
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	433.42	460.16	467.31	เพิ่มขึ้น 1.55
ราคา (บาท/กก.)	10.22	9.74	10.47	เพิ่มขึ้น 7.49
มูลค่า (ล้านบาท)	347.98	348.44	365.31	เพิ่มขึ้น 4.84

ข้าวนาปี ปี 2565 มีครัวเรือนที่ปลูกข้าว 20,834 ครัวเรือน มากกว่า ครัวเรือนในปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 17.12 พื้นที่เพาะปลูก 75,518 ไร่ น้อยกว่าปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 1.02 พื้นที่เกี่ยวเกี่ยว 75,392 ไร่ น้อยกว่าปี 2564 คิดเป็น ร้อยละ 1.16 ผลผลิตเฉลี่ย 467.31 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อย ละ 1.55 ผลผลิตรวม 35,471.43 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 0.92 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.47 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 7.49 รวม มูลค่าผลิต 365.31 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 4.84

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกข้าวนาปีมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 4,190 ครัวเรือน รองลงมา คือ อำเภอปะนาระ มี 3,125 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่มี ครัวเรือนปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอไม้แก่น มี 375 ครัวเรือน ในอำเภอที่มีพื้นที่ปลูก ข้าวนาปีมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปะนาระ มีพื้นที่ 12,157 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอ ยะหริ่ง มีพื้นที่ 11,558 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอไม้แก่น มีพื้นที่ 1,260 ไร่

4.3 ข้าวนาปรัง

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	20,163	20,245	20,785	เพิ่มขึ้น 2.67
ผลผลิต (ตัน)	10,905.53	11,511.82	12,723.27	เพิ่มขึ้น 10.52
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	528	425	520	เพิ่มขึ้น 22.35
ราคา (บาท/กก.)	10.00	8.72	10.61	เพิ่มขึ้น 21.67
มูลค่า (ล้านบาท)	109.06	115.43	128.19	เพิ่มขึ้น 11.05

ในปี 2565 อำเภอที่มีครัวเรือนปลูกข้าวนาปรังมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปะนาเระ 2,447 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอมายอ 973 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ไม่มีครัวเรือนปลูก คือ อำเภอไม้แก่น เมือง ทุ่งยางแดง และ กะพ้อ

อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังมากที่สุด ได้แก่ อำเภอปะนาเระ มีพื้นที่ 8,176 ไร่ น้อยกว่าปี 2564 ซึ่งมีพื้นที่ปลูกที่ 20,726 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.38 รองลงมาคืออำเภอมายอ มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 20,785 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 2.67 ส่วนอำเภอที่ไม่มีพื้นที่ปลูก ไม้แก่น เมือง ทุ่งยางแดง และกะพ้อ

ข้าวนาปรัง ในปี 2565 มีพื้นที่เพาะปลูก 20,785 ไร่ ผลผลิตรวม 12,723.27 ตัน มูลค่าการผลิต 128.19 ล้านบาท ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 520 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.61 บาท ครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปี 5,373 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 25.71 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งจังหวัด

4.4 ปาล์มน้ำมัน

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	26,799	22,437	24,673	เพิ่มขึ้น 9.97
ผลผลิต (ตัน)	49,684.16	49,813.45	57,447.83	เพิ่มขึ้น 15.33
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	2,205	2,210	2,335	เพิ่มขึ้น 5.66
ราคา (บาท/กก.)	4.03	6.00	5.56	ลดลง 7.33
มูลค่า (ล้านบาท)	199.66	298.88	336.17	เพิ่มขึ้น 12.48

ปาล์มน้ำมัน ปี 2565 มีครัวเรือนที่ปลูก 3,483 ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 พื้นที่เพาะปลูก 24,673 ไร่ เพิ่มขึ้น 9.97 พื้นที่ให้ผลผลิต 23,096 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 6.05 ผลผลิตเฉลี่ย 2,335 กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 5.66 ผลผลิตรวม 57,447.83 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 15.33 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 5.56 บาท ลดลงจากปี 2564 มูลค่าการผลิตรวม 336.17 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 715 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอหนองจิก มี 636 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอทุ่งยางแดง มี 32 ครัวเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด ได้แก่ อำเภอหนองจิก มีพื้นที่ 7,071 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 4,321 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอทุ่งยางแดง มีพื้นที่ 116 ไร่

4.5 มะพร้าวแก่

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	54,135	48,517	44,015	ลดลง 9.28
ผลผลิต (ตัน)	57,687.45	50,023.69	28,420.54	ลดลง 43.19
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	1,132	1,090	687	ลดลง 36.97
ราคา (บาท/กก.)	8.00	8.00	8.13	เพิ่มขึ้น 1.63
มูลค่า (ล้านบาท)	461.50	400.19	230.99	ลดลง 42.28

มะพร้าวแก่ ปี 2565 มีครัวเรือนที่ปลูก 21,223 ครัวเรือน ลดลงจากปี 2564 พื้นที่เพาะปลูก 44,015 ไร่ ลดลงจากปี 2564 พื้นที่ให้ผลผลิต 41,354 ไร่ ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 9.86 ผลผลิตเฉลี่ย 687 กิโลกรัม/ไร่ ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 36.97 ผลผลิตรวม 28,420.54 ตัน ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 43.19 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.13 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 มูลค่าการผลิตรวม 230.99 ล้านบาท ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 42.28

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกมะพร้าวแก่มากที่สุด ได้แก่ อำเภอ ยะหริ่ง มี 3,154 ครัวเรือน รองลงมา คือ อำเภอปะนาเระ มี 2,920 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอทุ่งยางแดง มี 67 ครัวเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวแก่มากที่สุด ได้แก่ อำเภอสายบุรี มีพื้นที่ 10,170 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอยะหริ่ง มีพื้นที่ 9,156 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอแม่ลาน มีพื้นที่ 476 ไร่

4.6 ทูเรียน

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	9,819	6,921	7,195	เพิ่มขึ้น 3.96
ผลผลิต (ตัน)	4,308.63	4,305.99	2,609.59	ลดลง 39.40
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	591	574	450	ลดลง 21.60
ราคา (บาท/กก.)	55.12	59.88	71.21	เพิ่มขึ้น 18.92
มูลค่า (ล้านบาท)	337.17	273.52	181.17	ลดลง 33.57

ทูเรียน ปี 2565 มีครัวเรือนที่ปลูก 6,722 ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี 2564 พื้นที่เพาะปลูก 7,195 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 พื้นที่ให้ผลผลิต 5,625 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ผลผลิตเฉลี่ย 450 กิโลกรัม/ไร่ ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 21.60 ผลผลิตรวม 2,609.59 ตัน ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 39.40 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 71.21 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 18.92 มูลค่าการผลิตรวม 181.17 ล้านบาท จากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 33.57

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกทูเรียนมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 1,544 ครัวเรือน รองลงมาคืออำเภอยะรัง 1,507 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอเมือง 57 ครัวเรือน และอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกทูเรียนมากที่สุด ได้แก่ อำเภอยะรัง มีพื้นที่ 1,737 ไร่ รองลงมาคือ อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 1,401 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอเมือง มีพื้นที่ 21 ไร่

4.7 ลองกอง

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	14,181	12,842	10,307	ลดลง 19.74
ผลผลิต (ตัน)	5,970.65	4,961.97	129.84	ลดลง 97.38
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	427.33	415.06	9.58	ลดลง 97.69
ราคา (บาท/กก.)	24.00	19.90	1.00	ลดลง 94.97
มูลค่า (ล้านบาท)	29.56	95.19	1.56	ลดลง 98.36

ลองกอง ปี 2565 มีครัวเรือนที่ปลูก 11,973 ครัวเรือน ลดลงจากปี 2564 พื้นที่เพาะปลูก 10,307 ไร่ ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 19.74 พื้นที่ให้ผลผลิต 10,084 ไร่ ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 17.81 ผลผลิตเฉลี่ย 9.58 กิโลกรัม/ไร่ ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 97.69 ผลผลิตรวม 129.84 ตัน ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 97.38 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.00 บาท ลดลงจากปี 2564 มูลค่าการผลิตรวม 1.56 ล้านบาท ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 98.36

โดยอำเภอที่มีครัวเรือนปลูกลองกองมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 2,903 ครัวเรือน รองลงมาคือ อำเภอสายบุรี มี 2,730 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอเมือง มี 62 ครัวเรือน ที่มีพื้นที่ปลูกลองกองมากที่สุด ได้แก่ อำเภอกะพ้อ มีพื้นที่ 2,520 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอสายบุรี มีพื้นที่ 1,895 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอเมือง มีพื้นที่ 47 ไร่

4.8 เงาะ

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	1,643	1,576	2,004	เพิ่มขึ้น 27.16
ผลผลิต (ตัน)	638.68	714.91	1,128.98	เพิ่มขึ้น 57.92
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	400	442	492	เพิ่มขึ้น 11.31
ราคา (บาท/กก.)	12.53	12.57	16.06	เพิ่มขึ้น 21.73
มูลค่า (ล้านบาท)	7.88	8.86	16.26	เพิ่มขึ้น 83.52

ในปี 2565 อำเภอที่มีคร้วเรือนปลูกเงาะมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 1,258 คร้วเรือน รองลงมาคืออำเภอสายบุรี มี 1,001 คร้วเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอยะหริ่ง

ในปี 2565 อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกเงาะมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสายบุรี มีพื้นที่ 501 ไร่ รองลงมาคืออำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 348 ไร่ ส่วนอำเภอที่มีพื้นที่ปลูกน้อยที่สุดคือ อำเภอเมือง

เงาะ ในปี 2565 พื้นที่เพาะปลูก 2,004 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต 1,885 ไร่ ผลผลิตรวม 1,128.98 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 57.92 มูลค่าการผลิต 16.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 83.52 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 492 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 11.31 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.06 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 21.73 คร้วเรือนที่ปลูก 4,418 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.12 ของคร้วเรือนเกษตรกรทั้งจังหวัด

4.9 มังคุด

ปีการเพาะปลูก	2563	2564	2565	ร้อยละของปี 2565
พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	2,373	4,466	4,359	ลดลง 2.40
ผลผลิต (ตัน)	1,097.68	3,010.07	2,976.72	ลดลง 1.11
ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	421	544	579	เพิ่มขึ้น 6.43
ราคา (บาท/กก.)	12.58	16.75	20.25	เพิ่มขึ้น 20.90
มูลค่า (ล้านบาท)	13.63	54.36	61.00	เพิ่มขึ้น 12.21

ในปี 2565 อำเภอที่มีครัวเรือนปลูกมังคุดมากที่สุด ได้แก่ อำเภอโคกโพธิ์ มี 2,011 ครัวเรือน รองลงมาคืออำเภอสายบุรี มี 1,447 ครัวเรือน ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คืออำเภอยะหริ่ง

ในปี 2565 อำเภอที่มีพื้นที่ปลูกมังคุดมากที่สุด ได้แก่ อำเภอสายบุรี มีพื้นที่ 1,599 ไร่ รองลงมาคือ อำเภอโคกโพธิ์ มีพื้นที่ 982 ไร่ ส่วนอำเภอที่ปลูกน้อยที่สุด คือ อำเภอยะหริ่ง

มังคุด ในปี 2565 พื้นที่เพาะปลูก 4,359 ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต 3,985 ไร่ ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 2.14 ผลผลิตรวม 2,976.72 ตัน ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 1.11 มูลค่าการผลิต 61.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 12.21 ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 579 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 6.43 ราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 20.25 บาท ครัวเรือนที่ปลูก 6,135 ครัวเรือน ลดลงจากปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 0.10

สรุปการเพาะปลูกพืชสำคัญ ประจำปี 2565

ลำดับ	ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่ให้ผล ผลิต (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต ต่อไร่ (กก.)	ราคา (บาท/ กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
1	ยางพารา	36,457	347,849	322,132	83,604.25	241.28	28.87	2,890.14
2	ข้าวนาปี	20,834	75,518	75,392	35,471.43	467.31	10.47	365.31
3	ข้าวนาปรัง	5,373	20,726	20,785	12,723.27	520	10.61	128.19
4	ปาล์มน้ำมัน	3,483	24,673	23,096	57,447.83	2,335	5.56	336.17
5	มะพร้าวแก่	21,223	44,015	41,354	28,420.54	687	8.13	230.99
6	มะพร้าวอ่อน	2,321	2,191	1,535	1,878.80	921	9.13	19.83
7	เงาะ	4,418	2,004	1,885	1,128.98	492	16.06	16.26
8	ทุเรียน	6,722	7,195	5,625	2,609.59	450	71.21	181.17
9	ลองกอง	11,973	10,307	10,084	129.84	9.58	1.00	1.56
10	มังคุด	6,135	4,359	3,985	2,976.72	579	2025	61.00

9. กิจกรรมด้านปศุสัตว์

สถานการณ์การเลี้ยงสัตว์ปัจจุบันในจังหวัดปัตตานี เป็นการเลี้ยง โดยเกษตรกรรายย่อย เลี้ยงเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนและเหลือจำหน่ายในภาพรวมปริมาณสัตว์เลี้ยงในปี 2565 เพิ่มขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาครัฐมีการสนับสนุนโครงการและปัจจัยการผลิต เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร สนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์เชิงพาณิชย์มากขึ้น โดยมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ประกอบกับในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ได้เปิดตลาดกลางปศุสัตว์ชายแดนใต้ เพิ่มแรงจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงปศุสัตว์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโค, แพะ ส่วนสัตว์ปีกและสัตว์อื่น ได้แก่ ไก่เนื้อ เกษตรกรที่เลี้ยงคงที่แต่เพิ่มปริมาณสัตว์เลี้ยงมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีการสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์อย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ ซึ่งเป็นที่ต้องการของประชาชนในพื้นที่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในจังหวัดซึ่งมีผลทำให้ต้องนำสัตว์จากต่างจังหวัดเข้ามาในพื้นที่

9.1 การเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดปัตตานี ปี 2565 แบ่งเป็นชนิดสัตว์ที่สำคัญๆ ดังนี้

1. **โคเนื้อ** จำนวน 66,413 ตัว เมื่อเทียบที่ผ่านมา ปริมาณการเลี้ยงที่เพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย เนื่องมาจากภาครัฐมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มฐานการผลิตและยกระดับการเลี้ยงอัตลักษณ์เชิงพื้นที่ และสนับสนุนการผสมเทียม เพื่อเป็นการผลิตโคเนื้อที่มีคุณภาพเน้นการบริโภคตามความต้องการของพื้นที่ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและมีโคเนื้อบางส่วนที่นำเข้ามาในจังหวัดเพื่อจำหน่าย, ทำพันธุ์หรือเข้าโรงฆ่าสัตว์ เพื่อสนองความต้องการบริโภคในจังหวัด

2. **กระบือ** มีปริมาณการเลี้ยง 1,075 ตัว เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งมีการเลี้ยงเพียงบางพื้นที่เท่านั้น เนื่องจาก การเลี้ยงกระบือในพื้นที่ส่วนใหญ่เลี้ยงปล่อยทุ่ง ซึ่งปัจจุบันพื้นที่สำหรับการเลี้ยงกระบือมีพื้นที่ลดลง จึงทำให้เกษตรกรบางรายเลิกเลี้ยง หรืออาจลดปริมาณกระบือที่เลี้ยงให้น้อยลง

3. **แพะ** มีจำนวน 50,559 ตัว เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาปริมาณเลี้ยงแพะเพิ่มขึ้น เพราะมีการส่งเสริมการเลี้ยงจากภาครัฐ เพื่อเพิ่มฐานการผลิตในพื้นที่ และยกระดับการเลี้ยงของเกษตรกรการเลี้ยงแพะในพื้นที่ส่วนใหญ่เลี้ยงแพะเนื้อหรือแพะเนื้อลูกผสมทั่วไปเลี้ยงแบบปล่อยทะเล็ม หรือกึ่งขังกึ่งปล่อย โดยใช้พ่อพันธุ์ผสมพันธุ์ตามธรรมชาติ บางส่วนใช้วิธีผสมเทียม ในตลาดการขายแพะเนื้อเป็นการซื้อขายเป็นตัวเพื่อบริโภคหรือใช้ในโอกาสพิธีกรรมทางศาสนา การแปรรูปผลิตภัณฑ์ยังมีน้อย

4. **ไก่เนื้อ** จำนวน 234,146 ตัว มีปริมาณการเลี้ยงไก่เนื้อเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีความต้องการบริโภคสูงขึ้น เป็นอาหารประเภทเนื้อ ที่มีราคาต่ำเมื่อเทียบกับเนื้อสัตว์ชนิดอื่น การผลิตไก่เนื้อในจังหวัดปัตตานี เป็นระบบฟาร์มพันธะสัญญา

เกษตรกรรายย่อยเป็นผู้ลงทุนสร้างโรงเรือนและเป็นผู้เลี้ยง ผู้ประกอบการเอกชน รับผิดชอบผลิตแบบประกันราคา ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายเดิม ไม่มีรายใหม่เพื่อตอบสนองตลาดผู้บริโภค มีการนำเข้าไก่ชำแหละเข้ามาบริโภคในแต่ละเดือนจำนวนมาก

5. แกะ มีจำนวน 17,276 ตัว มีปริมาณการเลี้ยงเพิ่มขึ้น และภาครัฐได้สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการเลี้ยงมากขึ้นเป็นการเลี้ยงแกะลูกผสมเป็นฝูงโดยมีพ่อพันธุ์คุมฝูงและให้ผลผลิตไม่แน่นอนและมีการเลี้ยงในบางพื้นที่

6. สุกร มีจำนวน 4,601 ตัว ปริมาณการเลี้ยงสุกรยังคงที่ เนื่องจากภาวะโรคระบาด และต้นทุนการเลี้ยงสัตว์สูงขึ้น โดยเฉพาะวัตถุดิบอาหารสัตว์มีราคาแพง เกษตรกรไม่สามารถรับราคาวัตถุดิบที่สูงได้ ถึงแม้ว่าสุกรมีชีวิตหน้าฟาร์มจะราคาสูงขึ้นก็ตามคาดว่าปริมาณการเลี้ยงจะไม่เพิ่มขึ้น และอาจมีการเลี้ยงลดลงโดยปรับปริมาณการเลี้ยงให้เข้ากับสถานการณ์ด้านราคาและต้นทุนด้านอาหารสัตว์

7. โคนม มีจำนวน 4 ตัว ซึ่งเป็นโคนมของฟาร์มตัวอย่างฯ จังหวัดปัตตานี ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการเลี้ยงโคนมในพื้นที่ เพื่อเป็นอาชีพทางเลือกให้กับเกษตรกรที่สนใจ เนื่องจาก มีผู้ประกอบการภาคเอกชนได้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์นม เพื่อรองรับโครงการอาหารเสริมนมในโรงเรียนในพื้นที่ 3 จังหวัด ตามนโยบายของรัฐบาล

8. ไก่พื้นเมือง มีจำนวน 771,800 ตัว ปริมาณการเลี้ยงเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากเกษตรกรที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายในชุมชน ช่วงสถานการณ์โควิด 19 เกษตรกรเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้ และภาครัฐมีการสนับสนุนพันธุ์ไก่พื้นเมืองให้กับเกษตรกรในพื้นที่

9. **เปิดเทศ** มีจำนวน 248,059 ตัว ปริมาณการเลี้ยงเปิดเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน และเหลือถึงจำหน่ายในชุมชนสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้

10. **เปิดไข่** มีจำนวน 48,084 ตัวปริมาณการเลี้ยงเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเลี้ยงเปิดไข่ในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย เน้นการบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายในชุมชน ช่วงสถานการณ์โควิด 19 เกษตรกรเลี้ยงเปิดไข่ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือนได้สามารถลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ ได้โดยใช้วัสดุที่หาได้ในพื้นที่

9.2 แสดงปริมาณการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดปัตตานี ปี 2562 – 2565

ชนิดสัตว์	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม(ราย)	ปี พ.ศ. (ตัว)			
		2562	2563	2564	2565
โคเนื้อ	18,169	60,098	64,889	67,760	66,314
โคนม	1	11	2	2	4
กระบือ	220	1,629	1,623	1,700	1,078
สุกร	178	3,220	4,448	3,725	4,676
ไก่	32,220	979,027	1,043,569	1,050,927	1,039,361
เป็ด	15,476	280,946	282,390	300,400	311,751
แพะ	9,929	43,419	48,708	50,424	50,425
แกะ	3,645	13,800	16,431	16,688	17,290

9.3 ทะเบียนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดปัตตานี

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่ม (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
กลุ่มทั่วไป	102	1,400
กลุ่มวิสาหกิจฯ	145	1,450
รวมทั้งสิ้น 2 ประเภท	247	2,850

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี, 2565

10. กิจกรรมด้านประมงปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำเทียบเรือปัตตานี ในปี 2565

ตารางเทียบเรือประมงขึ้นทำ ปริมาณสัตว์น้ำและข้อมูลของการทำ
ประมงทะเล ตั้งแต่ปี 2558–2565

ปี	เรือประมงขึ้นทำ (เที่ยว)	สัตว์น้ำที่นำขึ้นทำเทียบ เรือ(ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
2558	6,652	105,520.00	8,932.10
2559	7,557	6,563.75	5,477.77
2560	7,710	51,710.23	4,957.68
2561	7,876	86,726.43	3,699.71
2562	2,834	31,805.91	1,441.86
2563	5,629	109,857.72	30,463.99
2564	6,585	69,830.68	3,569.82
2565	4,649	55,186.60	3,135.61
รวม	49,492	517,201.32	61,678.54

ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเทียบเรือปัตตานี ในปี พ.ศ.2565 จำนวน 55,186.60 เมตริกตัน มูลค่า 3,135.61 ล้านบาท ปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่า ลดลงขึ้น จากปี 2564 จำนวน 14,644.08 เมตริกตัน คิดเป็นร้อยละ 20.97 และมูลค่าลดลง จากปี 2564 จำนวน 434.21 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.16 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ และมีมูลค่าสัตว์น้ำเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ด้วย ทั้งนี้เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ ของทรัพยากรการประมงของจังหวัดปัตตานี ซึ่งสัตว์น้ำที่จับได้จะใช้ประโยชน์ ภายในจังหวัดส่วนหนึ่ง โดยนำไปใช้บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานแปรรูป อาหารจากสัตว์น้ำ และการแปรรูปในระดับพื้นบ้าน อีกส่วนหนึ่งจะส่งออกนอก จังหวัดปัตตานี ทั้งจังหวัดใกล้เคียงในภาคใต้และภาคอื่นๆ ของประเทศ เพื่อใช้ บริโภคสดและเป็นวัตถุดิบในโรงงานเช่นเดียวกัน

10.1 ศักยภาพด้านประมงที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การประมงทะเล การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และการประมงน้ำจืด

1.การประมงทะเล จังหวัดปัตตานีมีท่าเทียบเรือซึ่งเรือประมงทะเล ขนาดใหญ่สามารถเข้าเทียบท่าได้ นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้แหล่งทำการประมงในอ่าว ไทยและแหล่งทำการประมงระหว่างประเทศ เรือประมงขนาดใหญ่และขนาดเล็ก จึงหมุนเวียนเข้ามาเทียบท่าจังหวัดปัตตานี เพื่อขนถ่ายสินค้าสัตว์น้ำจำนวนมาก

(1.1) กลุ่มชาวประมงพาณิชย์ จำนวน 991 ลำ ส่วนใหญ่อยู่ในเขต อำเภอเมืองปัตตานีและอำเภอสายบุรี เรือประมงส่วนใหญ่ได้รับอนุญาตทำการ ประมงพาณิชย์ในการทำประมง เช่น อวนลากคู่ อวนลากแผ่นตะเฆ่ อวนลากคาน ถ่าง อวนล้อมจับ อวนครอบปลากะตัก อวนครอบหมึก ลอบ และเบ็ด เป็นต้น

(1.2) กลุ่มชาวประมงพื้นบ้านที่ได้รับการจดทะเบียนและต่ออายุใบอนุญาตใช้เรือจากสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาปัตตานี จำนวน 3,024 ลำ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ตามชายฝั่งทะเล พื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอหนองจิก อำเภอสายบุรี อำเภอไม้แก่น อำเภอยะหริ่ง และอำเภอปะนาเระ ชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือ อวนลอยปลาทุ อวนลอยปลากะบอก อวนลอยกุ้ง และอวนจมปู

2. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สามารถสร้างอาชีพให้กับเกษตรกรและอาชีพที่เกี่ยวข้องอีก จำนวนมาก สัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยงกันมาก คือ กุ้งทะเล และปลากะพงขาว

2.1 การเลี้ยงกุ้งทะเลมีฟาร์มเลี้ยงกุ้งทะเลจากการขึ้นทะเบียนฟาร์มเลี้ยงกับหน่วยงานกรมประมง ในปี พ.ศ. 2565 จำนวน 80 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 1,588.33 ไร่ เป็นฟาร์มเพาะเลี้ยงกุ้งกุลาดำ 5 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 205.00 ไร่ และฟาร์มเลี้ยงกุ้งขาว จำนวน 75 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยง 1,383.33 ไร่ มีการเลี้ยงมากที่สุดในเขตอำเภออำเภอหนองจิก จำนวน 33 ฟาร์ม รองลงมาอำเภอยะหริ่ง จำนวน 28 ฟาร์ม ปริมาณผลผลิตกุ้งทะเล รวมทั้งสิ้น 1,356.27 ตัน คิดเป็นมูลค่า 217.17 ล้านบาท แยกเป็น ผลผลิตกุ้งกุลาดำ 8.85 ตัน คิดเป็นมูลค่า 3.63 ล้านบาท เป็นผลผลิต กุ้งขาว 1,347.42 ตัน คิดเป็นมูลค่า 213.54 ล้านบาท

ตาราง... มูลค่าการผลิตกุ้งทะเลเปรียบเทียบปี 2564 – 2565

หน่วย : ล้านบาท

ชนิดกุ้ง	ปี 2564				ปี 2565			
	จำนวน ฟาร์ม	ฟาร์ม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า	จำนวน ฟาร์ม	ฟาร์ม (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า
กุ้งกุลาดำ	5	205	16.50	4.50	5	205	8.85	3.63
กุ้งขาว	87	1,488.94	1,942.62	286.68	75	1,383.33	1,347.42	213.54
รวม	92	1,693.94	1,959.12	291.18	80	1,588.33	1,356.27	217.17

2.2 การเลี้ยงปลาชายฝั่ง จังหวัดปัตตานีมีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาชายฝั่ง ในปี 2564 มีจำนวน 247 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 204.82 ไร่ เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีการเลี้ยงปลาในกระชัง มีจำนวนน้อยที่เลี้ยงปลาชายฝั่งในบ่อดินเลี้ยงมากที่สุด ในท้องที่อำเภอสายบุรี จำนวน 161 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 12.91 ไร่ รองลงมาอำเภอยะหริ่ง จำนวน 36 ฟาร์ม พื้นที่เลี้ยงรวม 81.22 ไร่

3. **ประมงน้ำจืด** นอกจากประมงทะเลและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การประมงน้ำจืดก็มีความสำคัญกับเกษตรกรในจังหวัดปัตตานีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยเฉพาะกับเกษตรกรที่ไม่ได้อยู่บริเวณชายฝั่งทะเล เนื่องจากจังหวัดปัตตานีมีแหล่งน้ำจืดซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อใช้ในการเกษตรสร้างผลผลิตปลาน้ำจืดให้กับเกษตรกรในการจับสัตว์น้ำมาใช้บริโภคในครัวเรือนซึ่งเหลือจากการบริโภคก็สามารถจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ของครอบครัวอีกทางหนึ่งจังหวัดปัตตานีมีฟาร์มเลี้ยงปลาน้ำจืดรวม 1,893 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม 1,289.02 ไร่ เลี้ยงมากที่สุดในท้องที่อำเภอโคกโพธิ์ จำนวน 444 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์มรวม 245.55 ไร่ อำเภอหนองจิก จำนวน 242 ฟาร์ม พื้นที่ฟาร์ม 353.21 ไร่

3.1 ข้อมูลสมาชิกองค์กรชุมชนท้องถิ่น (ด้านประมง) จังหวัดปัตตานี

ประเภทองค์กรชุมชน	จำนวนองค์กร ชุมชน (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
เพาะเลี้ยง	33	1,685
แปรรูป	16	302
ประมงชายฝั่ง	72	4,619
ประมงนอกชายฝั่ง	3	122
ประมงน้ำจืด	1	18
รวม 5 ประเภทองค์กรชุมชน	125	6,746

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี 2565

3.2 อุตสาหกรรมการประมง

จังหวัดปัตตานี มีโรงงานอุตสาหกรรมที่รองรับการแปรรูปวัตถุดิบภาคประมงที่สำคัญ ดังนี้

รายการ	จำนวน โรงงาน	จำนวนเงินทุน	จำนวน คนงาน
อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ	17	417,145,000	2,052
อุตสาหกรรมห้องเย็น	4	211,125,000	350
อุตสาหกรรมปลาป่น	7	138,745,000	121
อุตสาหกรรมช่อมคานเรือ	3	35,700,000	29
อุตสาหกรรมโรงงานน้ำแข็ง	21	445,722,697	249

3.3 สรุปผลการสำรวจเรือประมงและการจดทะเบียนเรือไทยปี 2565

ข้อมูล/ลำ	ปี 2565	
	จดทะเบียน	ต่ออายุใบอนุญาต
จำนวนเรือ (ลำ)	24	3,039 – ปัจจุบัน

ที่มา : เจ้าท่าภูมิภาคสาขาปัตตานี

11. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 และแนวโน้มปี 2566

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรในปี 2565 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.0 – 3.0 เมื่อเทียบกับปี 2564 โดยทุกสาขาการผลิต ได้แก่ สาขาพืช สาขาปศุสัตว์ สาขาประมง สาขาบริการทางการเกษตร และสาขาป่าไม้ มีแนวโน้มขยายตัวจากปัจจัยสนับสนุนด้านสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยมากขึ้น ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและตามแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีมากกว่า ปีที่ผ่านมา

การดำเนินนโยบายและมาตรการของภาครัฐ ด้านการเกษตร อาทิ ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการผลิตและยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรสร้างมาตรฐานสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับส่งเสริมการรวมกลุ่มในการผลิตและแปรรูปเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและตอบโจทย์ผู้บริโภคโดยใช้หลักการตลาดนำการผลิต เพิ่มช่องทางให้เกษตรกรเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อการวางแผนการผลิตการแปรรูปและการตลาด บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ และพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

- แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2566 ที่คาดว่าจะขยายตัวได้มากขึ้น รวมทั้งมาตรการกระตุ้น

เศรษฐกิจของภาครัฐที่ต่อเนื่องช่วยสนับสนุนให้มีกิจกรรมการผลิตการเดินทางท่องเที่ยวและการบริโภคสินค้ามากขึ้น ทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรและอาหารเพิ่มขึ้น

- ความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรของไทย ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีความต้องการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2566 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

- ความแปรปรวนของสภาพอากาศที่มีมากขึ้น และภัยธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่และผลผลิตทางการเกษตร

- ราคาปัจจัยการผลิตที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ทั้งราคาน้ำมันเชื้อเพลิง ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดโรคและแมลง และวัตถุดิบอาหารสัตว์ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อราคาสินค้าเกษตรและความสามารถในการแข่งขันในตลาดส่งออก

- การระบาดของโรคพืชและสัตว์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตและการค้าสินค้าเกษตรของไทย

- ภาวะเงินเฟ้อที่ยังมีแนวโน้มอยู่ในระดับสูง ส่งผลต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค

- เศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มชะลอตัว ส่งผลต่อการค้าและความต้องการสินค้าเกษตรของไทย

- ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของสินค้าเกษตรไทย 39 ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 และแนวโน้มปี 2566 Agricultural Economic Outlook

- ความขัดแย้งทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ยืดเยื้อ ส่งผลต่อราคาพลังงานและราคาธัญพืชของโลก

- ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ที่อาจกลับมาระบาดเป็นวงกว้างอีกครั้ง รวมถึงการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสที่อาจรุนแรงและระบาดเร็วมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของเศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 ยังมีปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์สำคัญ ที่ต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ที่อาจทำให้เกิดความแปรปรวนของสภาพอากาศและภัยธรรมชาติ ทั้งภัยแล้ง น้ำท่วมดินโคลนถล่ม และความรุนแรงของลมพายุ ซึ่งอาจทำให้พื้นที่เกษตรได้รับความเสียหาย และส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร

2. การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช และการระบาดของโรคในสัตว์ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตและการค้าสินค้าเกษตร

3. ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ที่ยังคงต้องติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง โดยหากค่าเงินบาทมีการแข็งค่าขึ้นมากกว่าประเทศคู่แข่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของสินค้าเกษตรไทย

4. การเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันดิบดูไบ ที่จะส่งผลกระทบต่อแนวโน้มราคาน้ำมันในประเทศ และส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

12. แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรที่สำคัญในปี 2565

1. สินค้าเกษตรที่คาดว่าจะราคาจะอยู่ในเกณฑ์ดี ได้แก่ ข้าว ทุเรียน มังคุด สุกกร และโคเนื้อ

ข้าว เนื่องจากการคาดการณ์ปริมาณผลผลิตข้าวที่จะออกสู่ตลาดน้อยลง ขณะที่ความต้องการของตลาดภายในประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง

ทุเรียน เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีมาตรฐานและส่งเสริม การแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น

มังคุด เนื่องจากความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศยังคงมีอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีมาตรฐาน และส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น

สุกกร และโคเนื้อ เนื่องจากมีการวางแผนการผลิต ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

2. สินค้าเกษตรที่คาดว่าจะราคาจะใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรดโรงงาน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ลำไย เงาะ และไข่ไก่

เนื่องจากรัฐบาลมีมาตรการในการรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรไม่ให้ตกต่ำ และกึ่งชาวแวนนาไม เนื่องจากราคาทุ้งของไทยยังถูกกำหนดโดยราคาทุ้งในตลาดโลก เป็นหลัก จึงไม่สามารถปรับราคาให้สูงขึ้นได้ แม้ยังคงมีความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นฐานลูกค้าเดิม

3. สินค้าเกษตรที่คาดว่าราคาจะปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน (รวมพันธุ์) ใก่เนื้อ น้ำมันดิบ ปลาณิล และปลาตุก

มันสำปะหลัง เป็นผลจากความต้อการมันสำปะหลังของประเทศคู่ค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

อ้อยโรงงาน (รวมพันธุ์) เนื่องจากผลผลิตที่ลดลง ประกอบกับราคาในตลาดโลกมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น

ใก่เนื้อ มีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

น้ำมันดิบ มีการปรับปรุงคุณภาพและผลผลิตน้ำมันดิบให้ได้ตามมาตรฐานการรับซื้อน้ำมันดิบ

ปลาณิล และปลาตุก เนื่องจากความต้องการบริโภคภายในประเทศยังมีอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรเร่งดำเนินการเพิ่มศักยภาพในการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรให้พร้อมรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยแนวทาง BCG Economy ร่วมกับการส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจแบ่งปัน (Sharing Economy) และเศรษฐกิจสร้างสรรค์(Creative Economy) ดังนี้

1. เพิ่มการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ทักษะองค์ความรู้ข้อมูลการผลิตการตลาดและราคาสินค้าเกษตร ตลอดจนการติดตามเตือนภัยต่าง ๆ ให้เข้าถึงเกษตรกรทุกกลุ่มและทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันอย่างทั่วถึงและนำไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนการผลิต บริหารจัดการสินค้าเกษตรได้อย่างเหมาะสมและเตรียมความพร้อมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2) ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อการลดต้นทุนการผลิตและฟื้นฟูพื้นที่เกษตร โดยสนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีเพื่อให้เกษตรกรมีการใช้ปัจจัยการผลิตในการฟื้นฟู/บำรุงดินอย่างเหมาะสม ทำการเกษตรในรูปแบบที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่จัดหาปัจจัยการผลิตให้เพียงพอกับความต้องการใช้ของเกษตรกรและส่งเสริมให้เกษตรกรนำของเหลือใช้ในฟาร์มมาใช้ประโยชน์รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับประเทศคู่ค้าในการนำเข้าสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิต

3) สนับสนุนองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการทำการเกษตรสมัยใหม่และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร สร้างมูลค่าสินค้าเกษตรให้สูงขึ้นด้วยการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และคุณลักษณะเฉพาะของสินค้าเกษตรและความหลากหลายทางชีวภาพ

4) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน ให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตสินค้าที่ปลอดภัยมีคุณภาพและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้พัฒนาแบรนด์และบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจและเข้าถึงผู้บริโภค

5) เพิ่มช่องทางการตลาดให้หลากหลายทั้งออนไลน์และออฟไลน์เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคได้โดยตรงและมีการซื้อขายสินค้าเกษตรได้ต่อเนื่องเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานเพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรและส่งถึงผู้บริโภคอย่างรวดเร็วตลอดจนแสวงหาโอกาสทางการตลาดใหม่ๆ เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้ออกสู่ตลาดอย่างสอดคล้องเหมาะสม

6) ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ผสมผสานวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ เพื่อพัฒนาสังคมและรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล

7) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดรวมทั้งสร้างหลักประกันความมั่นคงทางด้านรายได้ด้วยการประกันภัยพืชผลและเกษตรพันธสัญญาเพื่อพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรร่วมกัน แบ่งปัน/แลกเปลี่ยนข้อมูลการผลิต การตลาดเทคโนโลยีและเข้าถึงความต้องการของตลาด

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2565 และแนวโน้มปี 2566

13. สรุปข้อมูลวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กลุ่มส่งเสริมอาชีพ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกรจังหวัดปัตตานี

ประเภท	จำนวนกลุ่ม (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
วิสาหกิจชุมชน	1,043	8,322
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	7	78
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	316	7,504
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	177	1,873
กลุ่มยุวเกษตรกร	125	967
รวมทั้งสิ้น 5 ประเภท	1,668	18,744

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี วันที่ 1 พฤษภาคม 2566

14. ข้อมูลสมาชิกองค์กรชุมชนท้องถิ่น (ด้านประมง) จังหวัดปัตตานี

ประเภทองค์กรชุมชน	จำนวนองค์กรชุมชน (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
เพาะเลี้ยง	26	1,582
แปรรูป	9	204
ประมงชายฝั่ง	73	4,500
ประมงนอกชายฝั่ง	3	123
รวม 4 ประเภทองค์กร ชุมชน	111	6,409

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี วันที่ 23 พฤษภาคม 2565

15. ทะเบียนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดปัตตานี

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่ม (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
กลุ่มทั่วไป	102	1,400
กลุ่มวิสาหกิจฯ	145	1,450
รวมทั้งสิ้น 2 ประเภท	247	2,850

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปัตตานี วันที่ 26 มกราคม 2565

16. สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง กยท.ระดับจังหวัดปัตตานี

ชื่อสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน เดือนก่อนหน้า (สะสม)	จำนวนสมาชิก สถาบันฯ (ราย)
สหกรณ์กองทุนสวนยางควนพัฒนาจำกัด	250
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านลานควาย จำกัด	40
สหกรณ์การเกษตรยะรัง จำกัด	962
สหกรณ์การเกษตรมายอ จำกัด	4,002
สหกรณ์กองทุนสวนยางควนเปล จำกัด	126
สหกรณ์กองทุนสวนยางคลองช้าง จำกัด	61
สหกรณ์กองทุนสวนยางลาคอ จำกัด	178
สหกรณ์การเกษตรโคกพันตัน จำกัด	113
สหกรณ์กองทุนสวนยางทุ่งคล้า จำกัด	148
สหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด	543
สหกรณ์ สกย. อุตสาหกรรมยางปัตตานี 2015 จำกัด	107
กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางบ้านทุ่งน้อย	53
รวมทั้งสิ้น 12 กลุ่ม	6,583

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดปัตตานี วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566

17. ข้อมูลองค์กรเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มอาชีพ ปี 2565

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์การเกษตร	36	43,515
สหกรณ์ประมง	5	732
สหกรณ์บริการ	14	70,653
สหกรณ์ออมทรัพย์	10	117,961
สหกรณ์ร้านค้า	2	1,348
รวมทั้งสิ้น	67	234,209

18. ข้อมูลจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่เป็นรายอำเภอ ปี 2565

อำเภอ	ประเภทกลุ่ม					รวม
	ทำนา	ทำสวน	เลี้ยงสัตว์	ประมง	อื่น ๆ	
เมือง	1	-	-	-	-	1
หนองจิก	-	-	-	-	-	-
ยะหริ่ง	1	-	-	-	-	1
โคกโพธิ์	-	-	-	-	1	2
แม่ลาน	-	-	-	-	-	-
ยะรัง	3	-	-	-	-	3
กะพ้อ	-	-	-	-	-	-
มายอ	-	-	-	-	-	-
ทุ่งยางแดง	-	-	-	-	-	-
สายบุรี	-	1	-	-	-	1
ปะนาเระ	-	1	-	-	-	1
ไม้แก่น	-	-	-	-	-	-
รวม	5	2	-	-	1	9

9. ข้อมูลสถาบันการเกษตรและกลุ่มเกษตรกรจังหวัดปัตตานี

สถาบันเกษตรกรที่ได้รับการจดทะเบียนตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ และดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 75 แห่ง มีมูลค่าปริมาณการดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 11,389,067,509.98 บาท แยกเป็นสหกรณ์จำนวน 67 แห่ง สมาชิก 234,209 ครอบครัว และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 8 แห่ง สมาชิก 875 ครอบครัว

สถาบันการเกษตรและกลุ่มเกษตรกรเป็นรายอำเภอในปี 2565

อำเภอ	สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร		จำนวนมูลค่าปริมาณที่ดำเนินงานในรอบปีที่แล้ว (บาท) (กู้ ฝาก ชื้อ รวบรวม แปรรูป อื่นๆ)
	แห่ง	สมาชิก (ครอบครัว)	แห่ง	สมาชิก (ครอบครัว)	
เมือง	23	203,476	1	353	10,485,291,573.57
ยะรัง	6	2,333	3	243	55,531,253.94
หนองจิก	7	9,659	-	-	429,644,666.62
โคกโพธิ์	4	2,415	1	38	95,844,639.76
ยะหริ่ง	8	1,751	1	41	44,859,383.36
ปะนาเระ	4	2,023	1	154	199,819,340.91
มายอ	4	7,145	-	-	83,212,377.68
สายบุรี	5	1,949	1	84	8,752,981.63
ทุ่งยางแดง	2	543	-	-	877,078.00
กะพ้อ	1	889	-	-	169,047.50
แม่ลาน	2	1,180	-	-	8,445,758.00
ไม้แก่น	1	845	-	-	8,288,216.95
รวม	67	234,209	8	875	11,389,067,509.98

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดปัตตานี, ปี 2565

